

TÜRKİYE İŞ KURUMU

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

İSTANBUL İLİ

2021 YILI SONUÇ RAPORU

2021 YILI

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMALARI

İSTANBUL ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

İSTANBUL İLİ 2021 YILI SONUÇ RAPORU

İÇİNDEKİLER

TABLolar LİSTESİ	ii
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	iii
KISALTMALAR	iv
YÖNETİCİ ÖZETİ	1
GİRİŞ	3
BİRİNCİ BÖLÜM İŞGÜCÜ PİYASASI GENEL VERİLER	5
1.1. TÜİK BÖLGESEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ	5
1.2. SGK SİGORTALI VE İŞYERİ GÖSTERGELERİ	5
1.3. İŞKUR İDARİ KAYITLARI	7
1.3.1. Açık İş İlanları	7
1.3.2. İşe Yerleştirmeler	8
1.3.3. Kayıtlı İşsiz	10
1.3.4. Aktif İşgücü Programları.....	11
1.3.5. Pasif İşgücü Programları	14
İKİNCİ BÖLÜM İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP VERİLERİ	18
İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI SONUÇLARI	18
2.1. İŞLETMELER VE MEVCUT İSTİHDAM	20
2.2. AÇIK İŞLER	34
2.3. TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER.....	43
2.4. GELECEK DÖNEM İSTİHDAM BEKLENTİLERİ	47
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	51
EKLER	55
4.1. 2021 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞLETME BİLGİ FORMU	55

TABLÖLER LİSTESİ

Tablo 1: 2020 Yılı TÜİK Bölgesel İşgücü Göstergeleri	5
Tablo 2: 2021 Yılı Ağustos Ayı SGK İşyeri İstatistikleri	6
Tablo 3: 2021 Yılı Ağustos Ayı SGK Sigortalı İstatistikleri	7
Tablo 4: 2021 yılında (Ocak-Ekim) Açık iş sayısı en yüksek olan meslekler	8
Tablo 5: 2021 yılında (Ocak-Ekim) İşe yerleştirme sayısı en yüksek olan meslekler	9
Tablo 6: Yıllar İtibariyle İşbaşı Eğitim Programı Yararlanıcı Sayıları	12
Tablo 7: 2021 Yılı Ocak-Ekim Dönemi İEP (Yararlanıcı Sayısına Göre İlk 10 Meslek)	12
Tablo 8: Yıllar İtibariyle Mesleki Eğitim Kursları ve Kursiyer Sayıları	13
Tablo 9: 2021 Yılı Ocak-Ekim Dönemi MEK (Kursiyer Sayısına Göre İlk 10 Meslek)	14
Tablo 10: KÇÖ ve NÜD Ödeme Yapılan Kişi Sayıları ve Ödeme Tutarları	17
Tablo 11: Araştırma Kapsamında Veri Derlenen İşletme Sayısı	20
Tablo 12: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletmelerin, Hizmetlerimize Göre Oranları	29
Tablo 13: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları	32
Tablo 14: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İş Olan İşletme Oranı	34
Tablo 15: Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması	38
Tablo 16: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayıları	38
Tablo 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Arama Kanalları	39
Tablo 18: Açık İş En Fazla Olan İlk 10 Meslek İçin Talep Edilen Beceri Sırası	40
Tablo 19: Tercih Edilen Cinsiyete Göre En Fazla Açık İş Olan Meslekler	42
Tablo 20: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayıları	43
Tablo 21: Eleman Temininde Güçlük Çekilen İlk 10 Meslek	45
Tablo 22: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri	48
Tablo 23: Sektörlere Göre Beklenen İstihdam Değişimi	49
Tablo 24: Meslek Gruplarına Göre Beklenen İstihdam Değişimi	50
Tablo 25: En Fazla Net İstihdam Artış ve Azalışı Beklenen Meslekler	50

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Yıllar İtibariyle İŞKUR Açık İş Sayıları	8
Şekil 2: Yıllar itibariyle İŞKUR işe yerleştirme sayıları	9
Şekil 3: Yıllar İtibariyle İŞKUR Kayıtlı İşsiz Sayıları.....	10
Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Kişi Sayıları	17
Şekil 5: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşletmelerin Oranı	21
Şekil 6: Part-time Çalışanı Olan ve Olmayan İşletmelerdeki Kadın Çalışan Oranı (%)	22
Şekil 7: Sektörlere Göre Vardiyalı Çalışma Yapılan İşletmelerin Oranı	23
Şekil 8: Vardiyalı Çalışma Yapılan ve Yapılmayan İşletmelerdeki Kadın Çalışan Oranı (%)	24
Şekil 9: Sektörlere Göre İhracat Yapan İşletmelerin Oranı	25
Şekil 10: Sektörlere Göre Ar-Ge Çalışması Yapan İşletmelerin Oranı	26
Şekil 11: Gelecek Bir Yıl İçerisinde Yatırım Planlayan İşletmelerin Oranı (%)	27
Şekil 12: Yatırım Planlayan İşletmelerin Planlanan Yatırım Türleri (%)	27
Şekil 13: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletmelerin Oranı.....	28
Şekil 14: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri.....	29
Şekil 15: Salgının Mevcut İş Yoğunluğuna Etkisi.....	30
Şekil 16: Pandemi Nedeniyle İşleri Azalan İşletmelerin Beklenen Toparlanma Süresi	31
Şekil 17: Esnek Çalışmanın Verimliliğe Etkisi	31
Şekil 18: Mevcut Açık İşler İçin Cinsiyet Tercihi	35
Şekil 19: Mevcut Açık İşler İçin Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi	36
Şekil 20: Mevcut Açık İşlerin Aranma Kanalı	37
Şekil 21: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısının Dağılımı	44
Şekil 22: Eleman Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri	46

KISALTMALAR

ÇSGB	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
İPA	İşgücü Piyasası Araştırmaları
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu
KÇÖ	Kısa Çalışma Ödeneği
NACE	Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması
NİDO	Net İstihdam Değişim Oranı
NÜD	Nakdi Ücret Desteği
SGK	Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı
TGÇM	Temininde Güçlük Çekilen Meslekler
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu

YÖNETİCİ ÖZETİ

Tüm Dünya ekonomileri korona virüs salgınından önemli derecede etkilenmiş ve geçtiğimiz iki yıl insanlık tarihi için sıra dışı bir dönem olarak tarihteki yerini almıştır. 2020 yılında işgücü talebi; belirsizlikler ve üretimde yaşanan düşüş nedeniyle azalırken eş zamanlı olarak işgücü arzında da azalma gözlemlendi. 2021 yılında ise işgücüne katılımı kısmi iyileşmeler gözlemlenmiştir. Tedbirlerin esnetilerek normalleşme yönünde atılan adımların etkisi ile istihdamda bir önceki yıla kıyasla 2021 yılında artış gözlemlenmiştir. 2021 yılının ikinci yarısına ilişkin güçlü toparlanma beklentilerine rağmen, virüsün yeni varyantlarının ortaya çıkması neticesinde küresel ekonomiye dair belirsizlikler tekrar ön plana çıkmıştır. Salgın nedeniyle küresel çapta sosyo-ekonomik kırılmalıklar artmıştır. Salgının uzun dönemli etkileri için ise endişeler söz konusudur.

İşgücü piyasasını emeğini arz eden çalışma istek ve arzundaki kişiler ile emeği talep eden işverenler oluşturmaktadır. İşgücü piyasasının arz yönüne ilişkin veriler ülkemizde ÇSGB, İŞKUR, TÜİK ve SGK gibi kurumların idari kayıtları ve istatistikleri aracılığı ile yayınlanmaktadır. Özellikle TÜİK tarafından her ay yayınlanan ve Hanehalkı İşgücü Anketi sonuçlarına ilişkin sonuçları içeren arz yönlü veriler kamuoyunda yakından takip edilmektedir.

İşgücü piyasasının talep yönüne ilişkin veriler ise İŞKUR'un idari kayıtları ile işgücü piyasası araştırması ve açık iş istatistikleri araştırmaları kapsamında derlenmektedir. İşgücü piyasasının arz ve talep boyutunu birlikte analiz etmek amacıyla hazırlanan bu rapor, İstanbul İli İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre değerlendirilmiştir.

2021 yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 25.475 işletme için veri derlenmiştir. Bu işletmeler 20 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler olup il genelinde toplam 17 sektör araştırma kapsamında yer almaktadır. İstanbul ilinde 20+ istihdamlı işletmeler için toplam çalışan sayısı 2.748.612 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bazında ise 1.828.352 çalışan erkeklerden, 920.260 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır. İstanbul ilinde araştırma kapsamında yer alan işletmelerin içinde, pandemi döneminde işlerinin “azaldığını” veya “çok azaldığını” belirten işletmelerin oranı yüzde 66,4 seviyesindedir.

İstanbul ilinde açık iş oranı yüzde 1,2 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde ise açık iş oranı yüzde 1,3 olup, İstanbul ili açık iş oranı bakımından Türkiye ortalamasının gerisindedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 1,9 ile İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri

sektörüdür. Açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu meslek grubunda araştırma döneminde 5.878 kişilik açık iş mevcuttur. İstanbul ilinde en fazla açık işi olan ikinci meslek grubu; Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubudur. İl genelinde açık işlerin içinde herhangi bir eğitim düzeyi talep edilmeyen açık işlerin payı yüzde 19,0 düzeyindedir.

İstanbul ilinde temininde güçlük çekilen meslekler sektörlerine göre incelendiğinde en fazla İmalat sektöründe eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir. İstanbul ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada Makineci (Dikiş) mesleğinin yer aldığı görülmektedir. Bu mesleği ise Garson (Servis Elemanı) mesleği takip etmektedir. Eleman teminde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada “Gerekli mesleki beceriye / niteliğe sahip eleman bulunamaması” yer almaktadır.

Türkiye genelinde işletmelerin yüzde 13,8’i bir yıl sonrası için istihdamın artacağı yönünde cevap verirken İstanbul ilinde istihdamın artacağını öngören işverenlerin oranı ise yüzde 12,0 seviyesindedir. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde 1,6 iken bu oran İstanbul ilinde yüzde 1,9 düzeyindedir.

İşgücü piyasasının mevcut durumunu görebilmek ve gelecek dönem eğilimlerini öngörerek veriye dayalı sağlıklı kararlar almak son derece önemli olup bu ihtiyaçların karşılanması amacıyla İşgücü Piyasası Araştırması İstanbul İli 2021 Yılı Sonuç Raporu hazırlanmıştır.

GİRİŞ

Geçtiğimiz iki yıl tüm Dünya’da Korona virüs salgınının yaşandığı ve ekonomilerin çok büyük bir sınavdan geçtiği bir dönem olmuştur. Tüm Dünya ülkelerinde salgının sosyo-ekonomik etkileri ağır bir şekilde gözlenmektedir. Öncelikle Asya kıtasında başlayan üretim düşüşü 2021 yılında Dünya genelinde tüm tedarik zincirlerinde yaşanmaya başlamıştır.

Yalnızca işsizlik oranlarına bakmak, COVID-19’un işgücü piyasası üzerindeki etkilerini gerçekte olduğundan çok daha az göstermektedir. Çoğu ülkede olduğu gibi ülkemizde de 2020 yılında işgücüne katılım ve istihdam azalmıştır. Bunun yanında istihdamda olanların ortalama çalışma sürelerinde ciddi düşüşler gözlenmiştir. Ayrıca geçtiğimiz iki yıl esnek ve uzaktan çalışmanın oldukça yaygın kullanıldığı dönemler olmuştur. 2021 yılı ortasından itibaren atılan normalleşme adımları ile birlikte bir önceki yılın salgın nedeniyle işgücü piyasasındaki olumsuz etkileri kısmen giderilmiştir. Temmuz ayı itibarıyla salgın nedeniyle gerçekleştirilen Kısmi Çalışma uygulamalarına son verilmiş, işten çıkarma yasakları kaldırılmıştır. Özellikle Turizm, Konaklama ve Yiyecek sektörlerinde normalleşme adımlarının etkisi ile hareketlilik gözlenmiştir. İşgücü piyasasına ilişkin talep yönlü veriler, sektörler özelinde incelenmelidir. Gelecek dönem istihdam politikalarının şekillenmesi için araştırma verileri oldukça önem arz etmektedir.

İşgücü Piyasası Araştırması İstanbul İli 2021 Yılı Sonuç Raporu; işgücü piyasasının gerek arz gerekse talep yönü ile mevcut durumunu analiz etmekte ve işverenlerin gelecek beklentilerini ortaya koymaktadır. Politika yapıcılar ve yerel yönetimler tarafından işgücü piyasası ile ilgili kararların alınması ve uygulamaya konulacak faaliyet ile projelerin etkinliğinin artırılması noktasında 2021 yılı araştırma sonuçlarının göz önüne alınması oldukça önemlidir.

İstanbul İşgücü Piyasası Araştırması Sonuç Raporu; il düzeyinde politika yapıcılara ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacağı düşünülen önemli bir çalışmadır. İşgücü piyasasının en önemli aktörleri olan işverenlerin ve işgücünün; piyasaya sundukları emeğin ve piyasadan beklentilerinin iyi analiz edilmesi politika üretmeden önceki ilk adımı oluşturmaktadır. Daha sonra ise bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyileştirmek ve işgücü politikalarını bu dengenin sürdürülebilir olmasını sağlayacak şekilde tesis etmek, istihdam ve işsizlik sorunlarıyla mücadele eden her kurum ve kuruluşun amaçlarını oluşturmaktadır.

İşgücü Piyasası Araştırmaları sadece İşKUR'a değil, Türkiye'de işgücü piyasasının paydaşı olan tüm kurum ve kuruluşlara önemli katkılar sağlamaktadır. İşKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Araştırması Bilgi Formları aracılığıyla işverenlerle görüşerek İşgücü Piyasası Araştırmalarını gerçekleştirmektedir. Pandemi nedeniyle 2021 yılı saha çalışması hibrit yöntemle (yüz yüze, elektronik ortamda veya telefonla görüşülerek) gerçekleştirilmiştir. Bu araştırma vasıtasıyla Türkiye'de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum İşKUR'dur.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik alışmalar İl Müdürlükleri ve Hizmet Merkezlerimiz tarafından 2007 yılından itibaren düzenli olarak sürdürülmektedir. Yapılan bu araştırmalar kapsamında 2021 yılı için İstanbul ilinde 22 Mart-30 Nisan 2021 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiş olup, araştırma neticesinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Araştırması Sonuç Raporu hazırlanmıştır. Raporla birlikte İşgücü Piyasası Araştırması sonuçları analiz edilerek İstanbul ilinde işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI GENEL VERİLER

1.1. TÜİK BÖLGESEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

TÜİK tarafından düzenli olarak uygulanmakta olan Hanehalkı İşgücü Anketi istihdam edilenlerin iktisadi faaliyet, meslek, işteki durum ve çalışma süresi hakkında; işsizlerin ise, iş arama süresi ve aradıkları meslek ve benzer özellikleri hakkında bilgi derlemek amacıyla uygulanmakta olup, ülkedeki işgücü piyasasının özellikleri hakkında bilgi veren (arz yönüyle) temel veri kaynağıdır. 2013 yılı ve öncesinde il düzeyinde işgücü istatistikleri elde edilirken, sonrasında Türkiye İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması kapsamında 1. ve 2. düzeyde bölgesel istatistikler elde edilmektedir. 2014 yılından itibaren bölgesel düzeyde elde edilen istatistikler yıllık olarak TÜİK'in internet sitesinde yayınlanmaktadır. 2022 yılından itibaren aylık istatistiklerin bölgesel düzeyde açıklanabilmesi için TÜİK tarafından çalışmalar sürdürülmektedir.

Tablo 1: 2020 Yılı TÜİK Bölgesel İşgücü Göstergeleri

TR10 (İstanbul)	Toplam	Kadın	Erkek
15 ve daha yukarı yaştaki nüfus (Bin Kişi)	11.964	6.047	5.917
İşgücü (Bin Kişi)	6.289	2.033	4.256
İstihdam edilenler (Bin Kişi)	5.363	1.690	3.672
İşsiz (Bin Kişi)	926	342	584
İşgücüne dahil olmayan nüfus (Bin Kişi)	5.675	4.014	1.661
İşgücüne katılma oranı (%)	52,6	33,6	71,9
İstihdam oranı (%)	44,8	28	62,1
İşsizlik oranı (%)	14,7	16,8	13,7

İstanbul ilinin dahil olduğu 2. Düzey Türkiye İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması TR10 (İstanbul) olarak tanımlanmıştır. Tablo 1’de yer alan verilere göre Bölgemizde yaklaşık nüfus 11.964.000 kişi iken işgücü katılma oranı yüzde 52,6 seviyesindedir. İşsizlik oranı ise 2020 yılında bölgemizde yüzde 14,7 olarak gerçekleşmiştir.

1.2. SGK SİGORTALI VE İŞYERİ GÖSTERGELERİ

Sosyal Güvenlik Kurumu her ay düzenli olarak sigortalı istatistiklerini yayınlamaktadır. Bu istatistikler kapsamında illere ait detaylı sigortalı sayıları ve 4a sigortalı çalışanı olan işyeri sayıları elde edilmektedir.

Tablo 2: 2021 Yılı Ağustos Ayı SGK İşyeri İstatistikleri

İşyeri Büyüklüğü	İşyeri Sayısı	Sigortalı Sayısı
1 Kişi	200.692	200.692
2-3 Kişi	164.715	392.861
4-6 Kişi	93.595	444.929
7-9 Kişi	37.453	293.381
10-19 Kişi	40.829	544.571
20-29 Kişi	13.100	312.131
30-49 Kişi	9.989	375.445
50-99 Kişi	5.944	408.359
100-249 Kişi	3.241	486.600
250-499 Kişi	895	307.494
500-749 Kişi	254	151.098
750-999 Kişi	120	103.694
1000+ Kişi	158	340.501
Toplam	570.985	4.361.756

Ülkemizde 4a zorunlu sigortalı istihdam eden işyerleri çalışan sayısına göre incelendiğinde 1-9 çalışanı olan işyerlerinin oldukça yoğun olduğu gözlenmiştir. Benzer durum 81 ilimizde gözlenmektedir.

İstanbul ilinde 2021 Ağustos dönemi SGK verilerine göre zorunlu 4a sigortalı istihdam eden işyeri sayısı 570.985 seviyesindedir. Bu işyerlerinde toplam 4.361.756 sigortalı istihdam edilmektedir. 1-9 arası çalışanı olan işyerlerinin ilimizdeki oranı yüzde 86,9 düzeyindedir. İlimizde 100 ve üzeri çalışanı olan işyeri sayısı 4.668 iken bu işyerlerinde toplam 1.389.387 çalışan istihdam edilmektedir.

Tablo 3: 2021 Yılı Ağustos Ayı SGK Sigortalı İstatistikleri

Gösterge	Sayı/Tutar
İşyeri Sayısı	570.985
Kamu	3.387
Özel	567.598
Sigortalı Sayısı	4.361.756
Kamu	272.984
Özel	4.088.772
Erkek	2.855.425
Kadın	1.506.331
Ortalama Aylık Kazanç	₺ 6.358,1
Kamu	₺ 8.412,1
Özel	₺ 6.220,2
Erkek	₺ 6.486,5
Kadın	₺ 6.106,0

İstanbul ilinde 2021 Ağustos ayı itibariyle bildirimi yapılmış 4a zorunlu sigortalı sayısı toplam 4.361.756 kişi iken kadın sigortalı sayısı ise 1.506.331 düzeyindedir. İlimizde kamuda istihdam edilen 4a zorunlu sigortalı oranı yüzde 6,3 iken özel sektörün payı yüzde 93,7 seviyesindedir. 4a zorunlu sigortalıların sigorta primine esas aylık ortalama kazancı 6.358 TL'dir. 2021 Ağustos ayı itibariyle Erkek sigortalıların ortalama kazancı ilimizde kadınların kazancından yüksektir.

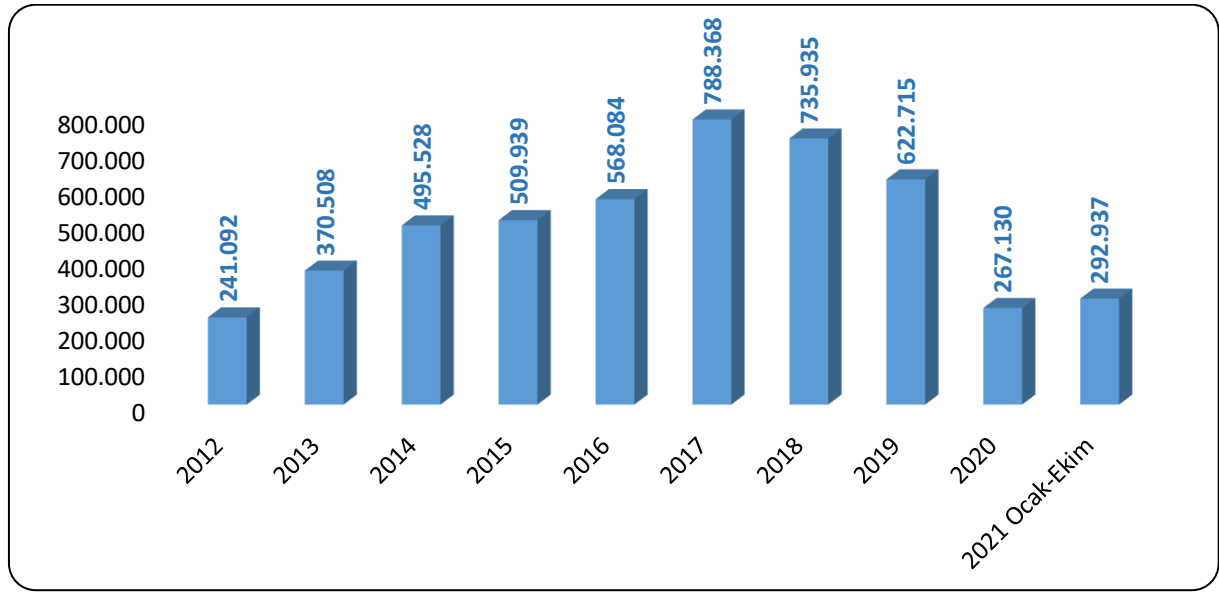
1.3. İŞKUR İDARİ KAYITLARI

İŞKUR göstergeleri, Kurumun idari kayıtlarından oluşmakta olup İŞKUR'un hedef kitlesine sunmuş olduğu hizmetlerin verilerinden oluşmaktadır. Kurumun hizmetlerinden yararlanmak için Kuruma kayıt yaptıran kişilerin yaş, cinsiyet, sosyal durum, eğitim durumu ve meslek bilgisi gibi oldukça detaylı bilgilere ulaşılabilir. Ayrıca pandemi nedeniyle oldukça önem kazanan kısa çalışma ödeneği verilerine ve Korona salgınının etkilerini hafifletmek için devreye alınan nakdi ücret desteği verilerine de bu bölümde yer verilmiştir.

1.3.1. Açık İş İlanları

Açık işler; işverenlerin ihtiyaç duyduğu işgücünü karşılamak amacıyla Kuruma bildirdikleri işgücü talepleridir. İşverenler taleplerini Kuruma bizzat gelerek verebilecekleri gibi online olarak da ihtiyaç duyduğu nitelikteki işgücünü Kurumdan talep edebilmektedirler.

Şekil 1: Yıllar İtibariyle İŞKUR Açık İş Sayıları



Tablo 4: 2021 yılında (Ocak-Ekim) Açık iş sayısı en yüksek olan meslekler

Meslek	Açık İş Sayısı
Beden İşçisi (Genel)	41.431
Satış Danışmanı / Uzmanı	31.362
Temizlik Görevlisi	10.887
Güvenlik Görevlisi	8.364
Konfeksiyon İşçisi	8.092
Büro Memuru (Genel)	5.348
Garson (Servis Elemanı)	5.230
Makineci (Dikiş)	4.886
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	3.929
Perakende Satış Elemanı (Gıda)	3.791

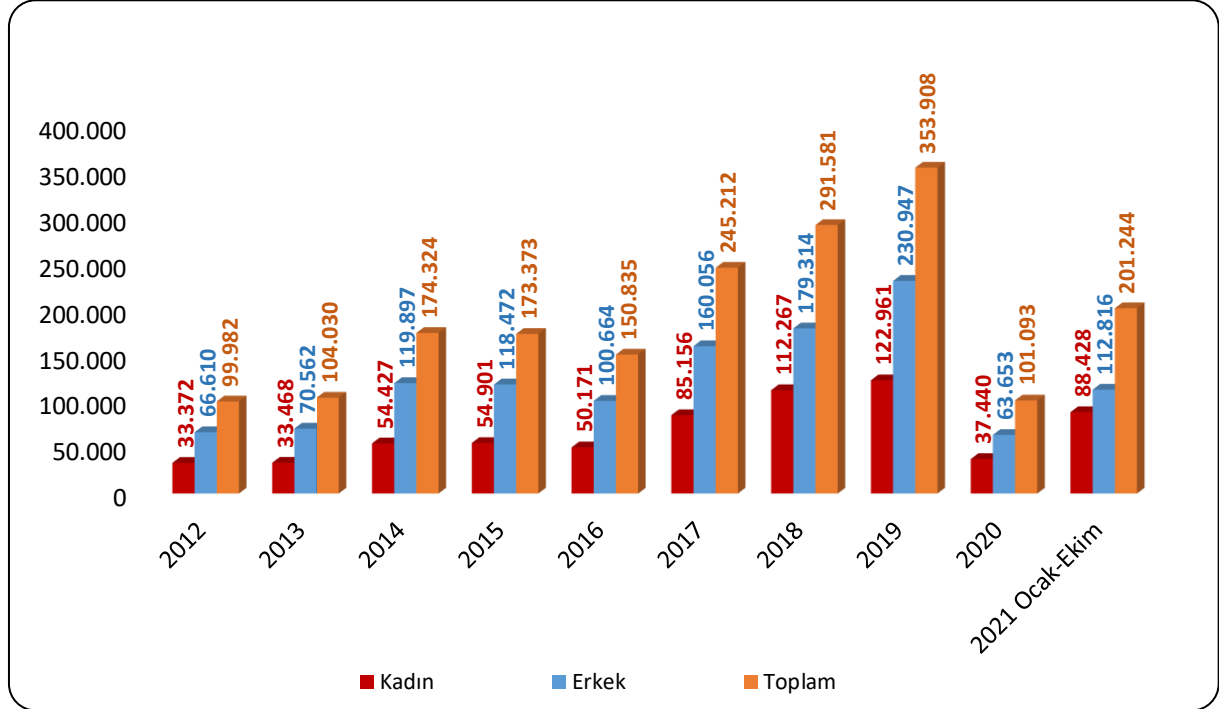
İstanbul ilinde 2021 yılı Ocak-Ekim döneminde 292.937 kişilik açık iş ilanı, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde, ilk sırada 41.431 açık iş ile Beden İşçisi (Genel) mesleği bulunmaktadır. Toplam açık iş sayısı içerisinde bu mesleğin payı yüzde 14,1 seviyesindedir. Bu mesleği Satış Danışmanı / Uzmanı ve Temizlik Görevlisi meslekleri takip etmektedir.

1.3.2. İşe Yerleştirmeler

İŞKUR özellikle son yıllarda performansını ve işgücü piyasasındaki önemini büyük ölçüde arttırmıştır. 2020 ve 2021 yıllarında ise salgının işgücü piyasası üzerindeki olumsuz etkileri

genel olarak Kurum istatistiklerinde de gözlenmiştir. Şekil 2’de yıllar itibariyle Kurumun İstanbul ilinde işe yerleştirmeye aracılık sayıları görülebilmektedir.

Şekil 2: Yıllar itibariyle İŞKUR işe yerleştirme sayıları



İŞKUR’un; piyasayı yakından takip ederek il özelinde piyasanın sahip olduğu tüm değişkenleri göz önünde bulundurup işverenlerin işgücü ihtiyaçlarını zamanında karşılaması en temel fonksiyonları arasında yer almaktadır. İlimizde 2021 yılının Ocak-Ekim döneminde 201.244 işe yerleştirme yapılmıştır. İşe yerleşmesine aracılık edilenler içinde kadınların payı yüzde 43,9 seviyesindedir.

Tablo 5: 2021 yılında (Ocak-Ekim) işe yerleştirme sayısı en yüksek olan meslekler

Meslek	İşe Yerleştirme Sayısı
Satış Danışmanı / Uzmanı	49.587
Beden İşçisi (Genel)	12.834
Perakende Satış Elemanı (Gıda)	11.089
Güvenlik Görevlisi	7.524
Büro Memuru (Genel)	7.216
Konfeksiyon İşçisi	6.296
Garson (Servis Elemanı)	5.294
Fast Food Hazırlayıcısı-Hamburger, Tost, Sandviç Vb.	4.452
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	4.307
Motosikletli Kurye	3.474

İstanbul ilinde 49.587 kişilik işe yerleştirmeye Satış Danışmanı / Uzmanı mesleği ilk sırada yer almaktadır. Bu sayı toplam işe yerleştirme içinde yüzde 24,6 paya sahiptir. Bu mesleği Beden İşçisi (Genel) ve Perakende Satış Elemanı (Gıda) meslekleri takip etmektedir. 2021 yılı Ocak-Ekim döneminde ilimizde erkeklerin en çok Satış Danışmanı / Uzmanı ve Beden İşçisi (Genel) mesleklerinde işe yerleştirildiği, kadınların ise en çok Satış Danışmanı / Uzmanı ve Perakende Satış Elemanı (Gıda) mesleklerinde işe yerleştirildiği görülmüştür.

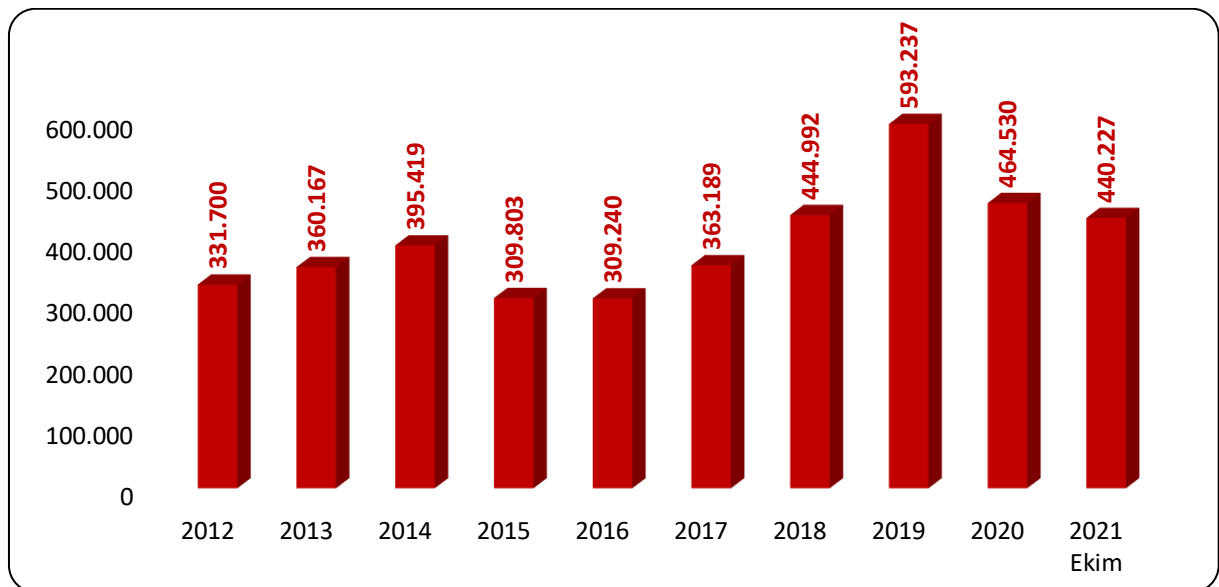
1.3.3. Kayıtlı İşsiz

Kayıtlı İşsiz; hali hazırda asgari ücret düzeyinde herhangi bir gelir getirici işte çalışmayıp Kurumumuza iş arama maksadı ile başvuran kişilerdir.

Kurumumuz ilgili mevzuat gereğince kayıtlı iş arayanlarına en az bir yıl süre ile hizmet vermekle yükümlü olup, iş arayanlar İŞKUR sistemi üzerinde durumlarını güncelleyerek iş aramaya devam ettikleri sürece İŞKUR hizmetlerinden herhangi bir süre kısıtı olmadan yararlanabilmektedirler.

Son 12 ay içerisinde İŞKUR hizmetlerine başvurusu veya profil güncellemesi yapmadığı tespit edilen kayıtlar sistem tarafından bazı istisnalar hariç olmak üzere pasife alınmaktadır. Ayrıca iş arayanlar kayıtlarını istedikleri zaman pasife alarak İŞKUR hizmetlerinden yararlanma taleplerini sonlandırabilmektedir.

Şekil 3: Yıllar İtibariyle İŞKUR Kayıtlı İşsiz Sayıları



2021 yılı Ekim sonu itibariyle İstanbul ilindeki kayıtlı işsizlerin sayısı 440.227 iken bu kişilerin içinde kadınların oranı yüzde 48,8; 18-24 yaş arası gençlerin oranı ise yüzde 40,8 seviyesindedir.

İstanbul ilinde mesleklere göre kayıtlı işsiz sayıları incelendiğinde en fazla kayıtlı işsiz olduğu mesleklerin başında Beden İşçisi (Genel) mesleği yer almakta olup bu meslekte İstanbul ilinde Kuruma kayıtlı 35.592 işsiz bulunmaktadır. Bu mesleğin ilimizdeki toplam kayıtlı işsizler içerisindeki payı yüzde 8,1 seviyesindedir. Bu mesleği sırasıyla Satış Danışmanı / Uzmanı ve Temizlik Görevlisi meslekleri takip etmiştir.

1.3.4. Aktif İşgücü Programları

İŞKUR, istihdamın korunmasını ve artırılmasını sağlamak amacıyla aktif işgücü piyasası programları düzenlemektedir. Kurum bu programlar ile işsizlerin mesleki niteliklerinin geliştirilmesine, işsizliğin azaltılmasına ve özel politika gerektiren kişi ve grupların işgücü piyasasına kazandırılmasına yardımcı olmakta; işsizlikten istihdama geçişi kolaylaştırmaya çalışmaktadır. Aktif işgücü piyasası programları içerisinde bulunan mesleki eğitim kursları ve işbaşı eğitim programları ile işgücüne nitelik kazandırılmaktadır. Aynı zamanda iş arayanların tecrübe eksiklikleri bu programlar vasıtasıyla karşılanmakta ve istihdam edilebilirlikleri arttırılmaktadır. Pandemi etkilerinin dezavantajlı kesim üzerindeki etkileri daha ağır hissedilmektedir. Bu nedenle pandeminin işgücü piyasası üzerindeki etkileri göz önüne alındığında, özellikle kadın ve gençlerin istihdam edilebilirliklerinin arttırılması hususunda aktif programların etkin kullanılması oldukça önem arz etmektedir.

1.3.4.1. İşbaşı Eğitim Programı

İşsizliğin en önemli nedenlerinden biri; mevcut açık işler için talep edilen iş tecrübesinin iş arayan kişilerde yeterli seviyede bulunmamasıdır. İşbaşı eğitim programının temel amacı mesleki deneyimi ve yeterli iş tecrübesi olmayan kişilere mesleki deneyim ve iş tecrübesi kazandırılarak bu kişilerin istihdam edilebilirliklerinin arttırılmasıdır. Bununla birlikte nitelikli işgücü temin etmekte zorlanan işverenlere, işe alacakları kişileri işyerinde belli bir süre gözlemleyerek ve eğitim vererek iş arayanlar hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olma ve işe alma konusunda isabetli karar verme imkânı sunmaktır.

Son yıllarda oldukça ön plana çıkan işbaşı eğitim programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif işgücü programı olarak değerlendirilmektedir.

Tablo 6: Yıllar İtibariyle İşbaşı Eğitim Programı Yararlanıcı Sayıları

Yıllar	Toplam	Kadın	Erkek
2012	2.453	1.364	1.089
2013	3.818	2.079	1.739
2014	3.829	2.190	1.639
2015	17.189	8.684	8.505
2016	34.112	16.366	17.746
2017	36.147	19.100	17.047
2018	38.741	21.153	17.588
2019	59.266	27.268	31.998
2020	39.129	20.501	18.628
2021 Ocak-Ekim	37.477	19.977	17.500

2021 yılında Ocak-Ekim döneminde kovid salgınına rağmen ilimizde 8.818 işbaşı eğitim programı düzenlenmiş olup toplam 37.477 kişi programlara katılmıştır. Toplam katılımcıların içinde kadınların payı yüzde 53,3 iken erkeklerin payı ise yüzde 46,7 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 7: 2021 Yılı Ocak-Ekim Dönemi İEP (Yararlanıcı Sayısına Göre İlk 10 Meslek)

Meslek	İEP Yararlanıcı Sayısı
Perakende Satış Elemanı (Tezgahtar)	6.039
Konfeksiyon İşçisi	4.508
Makineci (Dikiş)	2.869
Perakende Satış Elemanı (Gıda)	2.169
Satış Danışmanı / Uzmanı	1.171
Hasta Danışmanı	923
Büro Memuru (Genel)	833
Reyon Görevlisi	797
Garson (Servis Elemanı)	761
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	579

İstanbul ilinde 2021 yılında açılan ve yararlanıcı sayısı en fazla olan işbaşı eğitim programları Perakende Satış Elemanı (Tezgahtar), Konfeksiyon İşçisi ve Makineci (Dikiş) mesleklerinde düzenlenmiştir.

1.3.4.2. Mesleki Eğitim Kursları

Mesleki eğitim kursları; yeni bir meslek kazandırılması veya var olan mesleki becerilerin geliştirilmesi suretiyle bireylerin istihdam edilebilirliğini arttırmaya yönelik düzenlenen aktif işgücü piyasası programlarıdır. Bu kapsamda düzenlenecek kursların beceri eksikliği olan kitlelere ulaşması büyük önem taşımaktadır. Cinsiyet bazında kursa katılan bireyler incelendiğinde kadın katılımcıların da yoğun şekilde yararlandığı görülmektedir. Kadınların eğitim seviyesi arttıkça işgücüne katılımlarının arttığı gerçeği düşünüldüğünde mesleki eğitim kursları ile kadınların beceri seviyeleri arttırılarak işgücü piyasasına girişleri ve istihdam edilebilirlikleri kolaylaştırılmaktadır. Türkiye genelinde 2021 yılı Ocak-Ekim döneminde kursiyerlerin yüzde 71,7'sinin kadınlardan oluştuğu görülmektedir.

Tablo 8: Yıllar İtibariyle Mesleki Eğitim Kursları ve Kursiyer Sayıları

Yıllar	Toplam	Kadın	Erkek
2012	26.095	12.996	13.099
2013	11.761	6.354	5.407
2014	10.005	3.685	6.320
2015	11.319	5.531	5.788
2016	9.814	4.898	4.916
2017	6.279	3.377	2.902
2018	3.649	1.528	2.121
2019	4.421	2.247	2.174
2020	2.202	1.353	849
2021 Ocak-Ekim	920	673	247

İstanbul ilinde 2021 yılı Ocak-Ekim döneminde 49 mesleki eğitim kursuna 920 kursiyer katılmıştır. Bu dönemde ilimizde açılmış olan mesleki eğitim kurslarına 673 kadın kursiyer katılmışken, erkek kursiyerlerin sayısı ise 247 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 9: 2021 Yılı Ocak-Ekim Dönemi MEK (Kursiyer Sayısına Göre İlk 10 Meslek)

Meslek	MEK Kursiyer Sayısı
Müşteri Temsilcisi	405
Düz Dikiş Makineci	198
Yazılım Geliştiricisi	84
Şile Bezi Dokuma Ustası	35
Bulut Bilişim Uzmanı	30
Elektronik Montörü (Genel)	25
Dokuma Konfeksiyon Makineci	24
Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi	19
Yapma Çiçek Yapımcısı	16
Aşçı Yardımcısı	14

2021 yılı Ocak-Ekim döneminde açılan ve en fazla sayıda katılımcının olduğu kurslar Müşteri Temsilcisi ve Düz Dikiş Makineci mesleklerinde düzenlenmiştir.

1.3.5. Pasif İşgücü Programları

2020 ve 2021 yılları korona virüs salgınının işgücü piyasasına olumsuz etkilerini en aza indirebilmek için Kısa Çalışma Ödeneği ve Nakdi Ücret Desteği gibi Pasif İşgücü Piyasası Programlarının oldukça etkin kullanıldığı yıllar olmuştur.

2020 ve 2021 yıllarında pasif programlara ilişkin yapılan bazı düzenlemeler aşağıdaki şekilde sıralanabilir:

- 2020 yılı Mart ayında ülkemizde ilk virüs vakaların gözlenmesini takiben Korona Virüs kaynaklı Kısa Çalışma Ödeneği başvuruları alınmaya başlanmıştır.
- 4447 sayılı İşsizlik Sigortası kanununun geçici 23. Maddesi ile Kısa Çalışma Ödeneğinden yararlanmak için gerekli olan şartlar esnetilmiştir.
- 16 Nisan 2020 tarihinde, 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununa eklenen geçici 25 inci madde ile yeni korona virüs (Covid-19) gerekçeli kısa çalışma başvuruları için kısa çalışma ödeneğinin işverenlerin beyanları doğrultusunda ödenmesi, uygunluk tespitinin Rehberlik ve Teftiş Başkanlığına bağlı iş müfettişlerince daha sonra yapılması kararlaştırılmıştır.
- 7244 sayılı Kanununun ile; 4857 sayılı Kanuna geçici 10'uncu madde ile fesih kısıtı getirilmiş, 4447 sayılı Kanuna geçici 24'üncü madde ile ücretsiz izin imkanı ve nakdi ücret desteği uygulamaya konulmuştur.

- Kanunun verdiği yetki ile Cumhurbaşkanımız tarafından ödenekten yararlanma süresi 2021 yılının Temmuz ayına kadar uzatılmıştır.
- 28 Temmuz 2020 tarihli 7252 sayılı Kanun ile 4447 sayılı Kanuna geçici 26'ncı madde eklenmiştir. Düzenleme ile 1 Temmuz 2020 tarihinden önce Kısa Çalışma Ödeneğine veya Nakdi Ücret Desteğine başvuran özel sektör işyerlerinde çalışanların normal çalışma düzenine geçmesi halinde, normalleşme desteği uygulamaya konulmuştur.
- 2020 Kasım ayından itibaren tekrar etkisini arttıran salgın nedeniyle 2020 Aralık ayı itibarıyla E-devlet üzerinden Kısa Çalışma talepleri alınmıştır.

Korona virüsün olumsuz etkileri tüm sektörlerde gözlenmiş olup, ülke genelinde özellikle konaklama ve yiyecek hizmetleri, kültür sanat eğlence ve spor faaliyetleri, diğer hizmet faaliyetleri ve eğitim gibi sektörler en fazla etkilenen sektörlerin başında gelmektedir.

1.3.5.1. Kısa Çalışma Ödeneği ve Nakdi Ücret Desteği

Genel ekonomik, sektörel veya bölgesel kriz ile zorlayıcı sebeplerle, geçici olarak işyerinin bir bölümünde veya tamamında; haftalık çalışma sürelerinin önemli ölçüde azaltılması (En az 1/3 oranında) veya faaliyetin tamamen veya kısmen durdurulması hallerinde, işyerinde üç ayı aşmamak üzere kısa çalışma yapılabilir. İşini kaybetme riski yaşayanların istihdamda kalmasını hedefleyen Kısa Çalışma Ödeneği, hizmet akdi devam etmekle birlikte çalışma süresi azalan işçilere gelir desteği sağlayarak istihdamın korunması ve işsizliğin artmasının önüne geçilmesi konusunda önemli bir rol oynamaktadır. Ayrıca Firmaların işgücü maliyetleri azaltılmakta ve istihdamın devamının sağlanması ile muhtemel işe alım maliyetlerinin (tekrar işe alma, eğitim ve iş uyumu) de önüne geçilmiştir.

19 Mart 2020 tarihinde İŞKUR Yönetim Kurulunca "dışsal etkilerden kaynaklanan dönemsel durumlardan ileri gelen zorlayıcı sebep" kapsamında kısa çalışma uygulamasının başlatılması kararı alınmıştır. Pandemi sürecinde yapılan düzenlemeler ile korona virüs kaynaklı başvurularda değerlendirme ve hak ediş şartlarında iyileştirmeler yapılmış, yararlanma süresi 2021 yılı Temmuz ayına kadar kademeli olarak uzatılmıştır.

Korona virüsün işgücü piyasası üzerindeki etkileriyle mücadele kapsamında yapılan yasal düzenleme ile 17.04.2020 tarihinde nakdi ücret desteği uygulaması başlatılmış ve destekten yararlanma süresi 2021 yılı Temmuz ayına kadar uzatılmıştır.

Nakdi Ücret Desteği kapsamında olanlar;

- 17/4/2020 tarihi itibarıyla, iş sözleşmesinin bulunduğu işveren tarafından 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu'nun geçici 10 uncu maddesi uyarınca ücretsiz izne ayrılan ve kısa çalışma ödeneğinden yararlanamayan işçiler,
- 15/3/2020 tarihinden sonra 4447 sayılı Kanunun 51 inci maddesi kapsamında iş sözleşmesi feshedilen ve aynı Kanunun diğer hükümlerine göre işsizlik ödeneğinden yararlanamayan işçiler,
- 2021 Mart ayında/döneminde iş sözleşmesinin bulunduğu NACE Rev.2 Ekonomik Faaliyet Sınıflamasına göre ana faaliyet kodu olarak 56 kodunda faaliyet gösteren işverenleri ile 61.90.05, 85.51.03, 93.11.01, 93.12.07, 93.13.01, 93.19.05, 93.21.01, 93.29.02, 93.29.03, 96.02.01, 96.04.01, 96.04.02 veya 96.04.03 kodlarında faaliyet gösteren işverenleri tarafından 4857 sayılı Kanunun geçici 10 uncu maddesi uyarınca 2021 Nisan ve Mayıs aylarında ücretsiz izne ayrılan işçiler,

kısa çalışma ödeneği veya herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşundan yaşlılık aylığı almamak kaydıyla ücretsiz izinde bulundukları veya işsiz kaldıkları süre kadar kapsam dâhilinde yer almışlardır. Ayrıca; 1/1/2019-17/4/2020 aralığında 4857 sayılı Kanunun 25/(II) numaralı bendinde belirtilen sebepler dışında hizmet akdi sona erenler ile özel sektör işyerlerinde 2019/Ocak ila 2020/Nisan dönemlerinde en az çalışan sayısına ilave olarak istihdam edilenlerden 1/12/2020 tarihinden itibaren işe başlatılıp ücretsiz izne ayrılanlara 2020 yılı Nisan ayında uygulamaya başlanılan nakdi ücret desteği uygulaması ile benzer esaslar çerçevesinde nakdi ücret desteği ödenmiştir.

Nakdi Ücret Desteği kapsamında 2020 yılı için günlük 39,24 TL, 2021 yılı Ocak, Şubat ve Mart ayları için günlük 47,70 TL, 2021 yılı Nisan ve sonrası için günlük 50 TL esas alınarak ödemeler yapılmıştır.

2021 yılı Ekim sonu itibarıyla Pandemi Döneminde İstanbul ilinde toplam 1.284.655 kişi kısa çalışma ödeneğinden, 975.009 kişi ise Nakdi Ücret Desteğinden yararlanmıştır. Pandemi döneminde gerçekleştirilen ödemeler ise KÇÖ kapsamında 14.570.188.131 TL ve NÜD kapsamında 4.453.533.821 TL olarak gerçekleşmiştir.

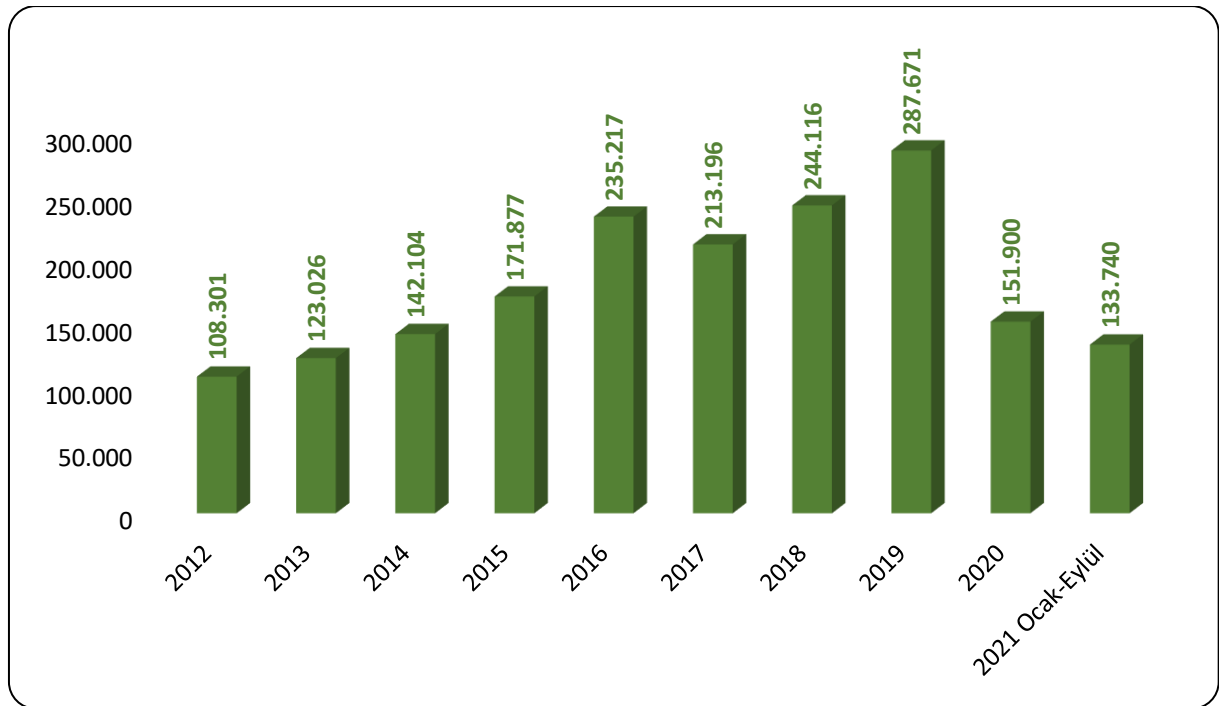
Tablo 10: KÇÖ ve NÜD Ödeme Yapılan Kişi Sayıları ve Ödeme Tutarları

Yıllar	2020	2021 Ocak-Ekim
KÇÖ – Ödeme Yapılan Kişi	1.271.505	587.495
KÇÖ – Ödeme Tutarı	₺10.212.681.410	₺4.360.816.593
NÜD – Ödeme Yapılan Kişi	753.474	498.020
NÜD – Ödeme Tutarı	₺2.482.043.179	₺1.971.490.641

1.3.5.2. İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren ve devlet tarafından kurulan zorunlu bir sigorta koludur. İşsizlik sigortası primlerinin toplanmasından Sosyal Güvenlik Kurumu, diğer her türlü hizmet ve işlemlerin yapılmasından Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü; görevli, yetkili ve sorumludur.

Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Kişi Sayıları



İstanbul ilinde 2021 yılı Ocak-Eylül döneminde 133.740 kişi işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. Türkiye genelinde pandemi başından 2021 yılı Temmuz ayına kadar uygulanan fesih kısıtı nedeniyle son iki yılda işsizlik ödeneğine hak kazanan kişi sayısında düşüş gözlenmiştir. İstanbul ilinde de ülke geneline benzer eğilim söz konusudur.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP VERİLERİ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin mevcut durumunu görmek adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek oldukça önemlidir. İşgücü piyasasında işgücü arzı ve talebinin niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzında görülen fazlalıklara rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik azalış eğilimine girememektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının gerçek ihtiyaçlarını tespit etmek gereklidir. İşgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmak oldukça maliyetli sonuçlara yol açmaktadır.

- Belirli meslektelerde veya sektörlerde ilave işgücü ihtiyacı var mı?
- İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut?
- Mevcut açık işlerde hangi beceriler aranmakta?
- Belirli bir meslekte eleman temininde güçlük çekilmişse bunun sebebi ne?
- Önümüzdeki dönemde istihdam artışı ve azalışı beklenen meslekler hangileri?

Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için oldukça önemlidir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok önemli çalışmalar yapılmaktadır. Türkiye geneli için işgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Sürekli Hanehalkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR'un İşgücü Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının mevcut durumunu izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak amacıyla her yıl düzenli olarak İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından itibaren İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA)

periyodik olarak gerçekleştirilmektedir. Farklı yöntemler kullanılarak 2007 yılından günümüze kadar devam ettirilen araştırmalar 2009-2013 tarihleri arasında yılda iki defa yapılmış olup, sonraki yıllarda ise yılda bir kez yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmaları 2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

İşgücü Piyasası Araştırmasının temel amaçları, emek piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif işgücü politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın amaçlarından bir diğeri de İŞKUR dışında diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır. Araştırma kapsamında sektörel ve yerel düzeyde elde edilen bilgiler, yerel istihdam politikalarına yön vermek için kullanılmaktadır.

22 Mart – 30 Nisan 2021 tarihleri arasında Türkiye genelinde 74.417 işletme ile 2021 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında iletişime geçilmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma, Uluslararası Örgütler ve Temsilcilikleri, Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri dışındaki 17 sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır. 10-19 arası çalışanı olan işletmelerde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için 74 ilde örneklem yöntemiyle, 7 ilde ise tamsayım yapılarak işverenlerle iletişime geçilmiştir. 2-9 arası istihdamlı işletmelerde ise Türkiye geneli için tahmin üretebilmek adına örneklem yöntemi ile işletmeler seçilmiştir. Cevaplılık oranı Türkiye genelinde yüzde 95 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Araştırma kapsamında yer alan işletmeler ile gerçekleştirilen “İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu” kapsamında,

- Temel işletme bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Arama Kanalı)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Çekme Nedeni)
- Bir yıl sonrası için artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

2.1. İŞLETMELER VE MEVCUT İSTİHDAM

İşletmeler ve mevcut istihdam bölümünde İstanbul ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması kapsamında bulunan işletmeler ile çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşletmelerin İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumu ve hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işletmelerin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları, Ar-Ge çalışması yapılıp yapılmadığı ile part-time çalışanın bulunup bulunmadığı ve E-ticaret yoluyla hizmet veya mal satışı yapılıp yapılmadığı durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma kapsamında İstanbul ilinde 25.475 işletme için veri derlenmiştir. Bu işletmelerde 2.748.612 çalışan tespit edilmiştir.

Araştırma kapsamında İstanbul ilinde 20 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler için veri derlenmiştir. Tablo 11’de İstanbul ilinde araştırma kapsamında olan işletmelerin sektörel dağılımı incelenmiştir.

Tablo 11: Araştırma Kapsamında Veri Derlenen İşletme Sayısı

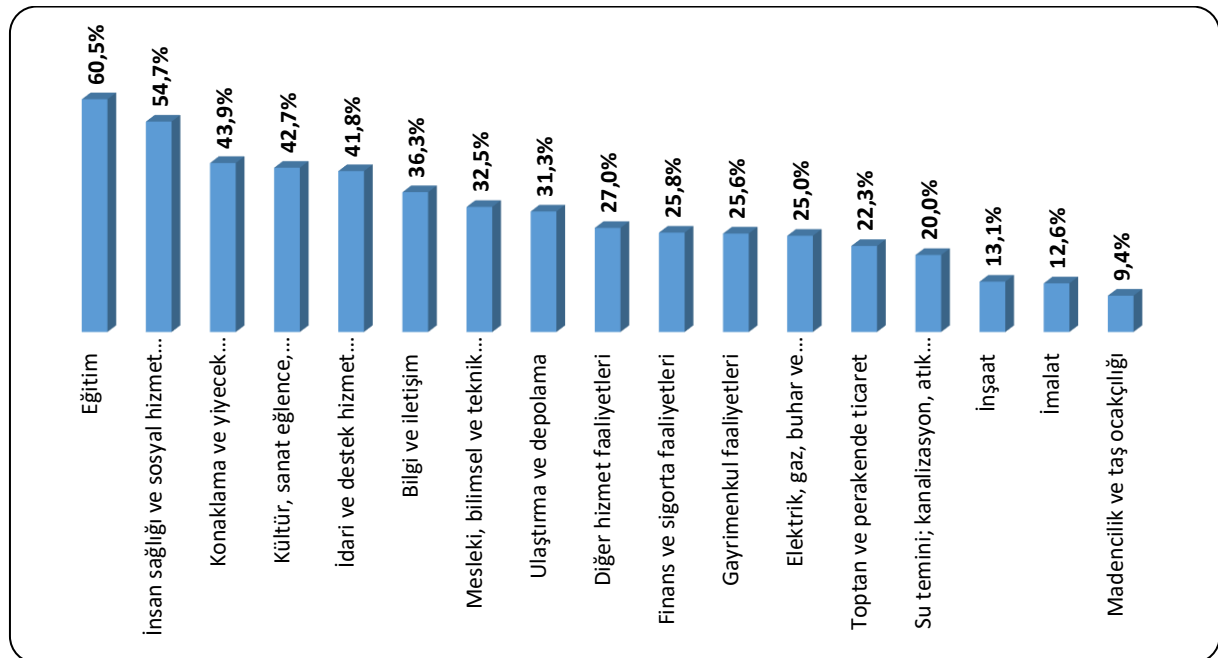
Sektörler	İşletme Sayısı
İmalat	8.923
Toptan ve perakende ticaret	4.954
İnşaat	1.962
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	1.748
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	1.398
Ulaştırma ve depolama	1.386
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	1.289
Bilgi ve iletişim	918
Eğitim	854
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	779
Diğer hizmet faaliyetleri	395
Finans ve sigorta faaliyetleri	340
Gayrimenkul faaliyetleri	219
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	159
Madencilik ve taş ocakçılığı	55
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	53
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	42
Genel Toplam	25.475

İstanbul ilinde İmalat sektörünün önemi, İşgücü Piyasası Araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. İstanbul ilindeki çalışma kapsamına giren işletmeler içerisinde İmalat sektöründeki işyerlerinin

oranı yüzde 35 seviyesindedir. Türkiye geneli ile kıyaslama yapılacak olursa; Türkiye genelinde 20 ve daha fazla istihdamlı işletmeler içerisinde İmalat sektöründe bulunan işletmelerin ağırlığı yüzde 34,7 seviyesindedir. İstanbul ilinde ilk sırada yer alan İmalat sektöründe bulunan işletmelerin toplam içindeki ağırlığı Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır. İmalat sektöründen sonra en fazla sayıda işletme Toptan ve perakende ticaret sektöründe faaliyet göstermektedir. Araştırma kapsamında Toptan ve perakende ticaret sektöründeki işletmelerin ülkemizdeki payı 22,7 iken İstanbul ilinde Toptan ve perakende ticaret sektörünün payı yüzde 19,4 düzeyindedir. İstanbul ilinde çalışma kapsamındaki 20 ve daha fazla kişi istihdam eden işletmelerin içinde İmalat, Toptan ve perakende ticaret ile İnşaat sektörlerinde faaliyet gösterenlerin oranı yüzde 62,1 seviyesindedir.

Araştırmaya dahil olan sektörler içerisinde en az sayıda işletme ise Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı ile Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektörlerinde yer almaktadır. Ancak bu tablo incelenirken İstanbul ilinde faaliyet gösteren ve il genelinde 20 ve daha fazla istihdamı olan işletmelerin araştırma kapsamına dahil olduğu göz önünde bulundurulmalıdır.

Şekil 5: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşletmelerin Oranı



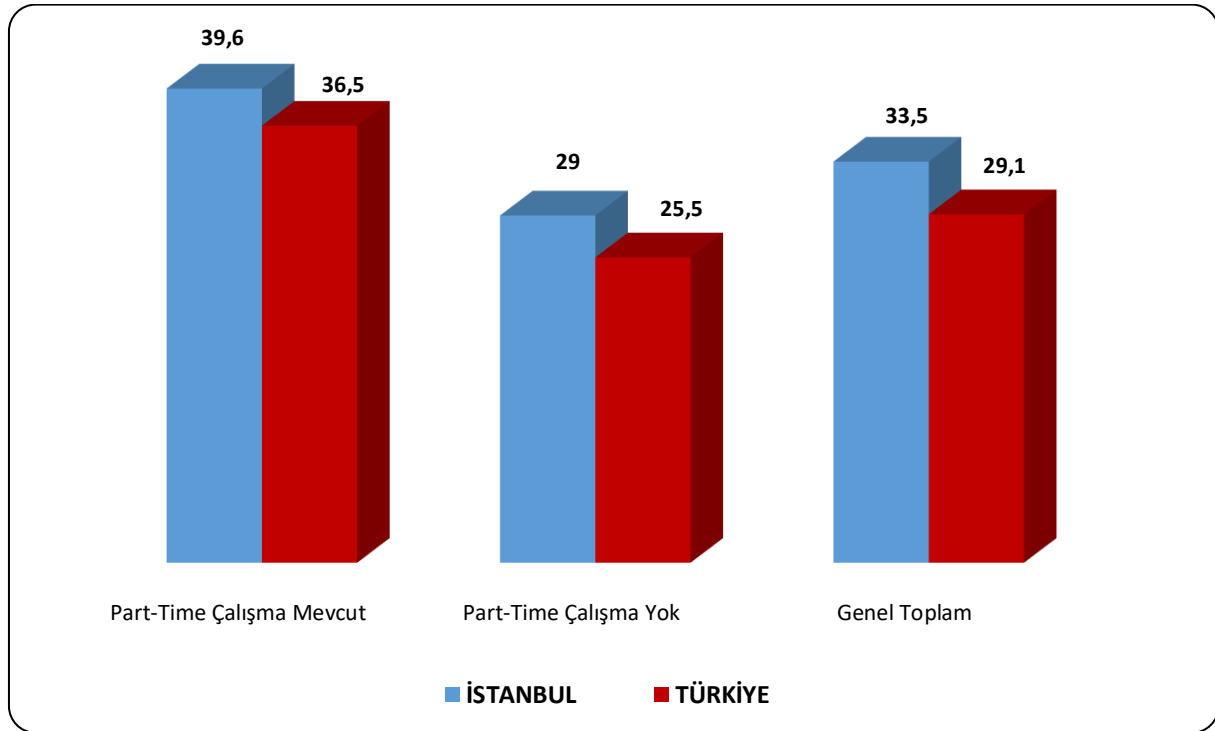
İstanbul ili genelinde part-time çalışması olan işletmelerin oranı yüzde 24,8 olarak gerçekleşmiştir. Eğitim sektöründe yer alan işletmelerin içinde part-time çalışanı olan işletmelerin oranı yüzde 60,5 seviyesindedir. Part-time çalışma açısından ikinci sırada İnsan

sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörü yer almaktadır. Bu sektördeki işletmelerin içerisinde part-time çalışanı olanların oranı yüzde 54,7 oranındadır. Üçüncü sırada ise yüzde 43,9 ile Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri yer almaktadır.

Türkiye genelinde Eğitim sektörü part-time çalışma konusunda öne çıkmıştır ve sektördeki işletmelerin yüzde 46,1'inde part-time çalışan yer almaktadır.

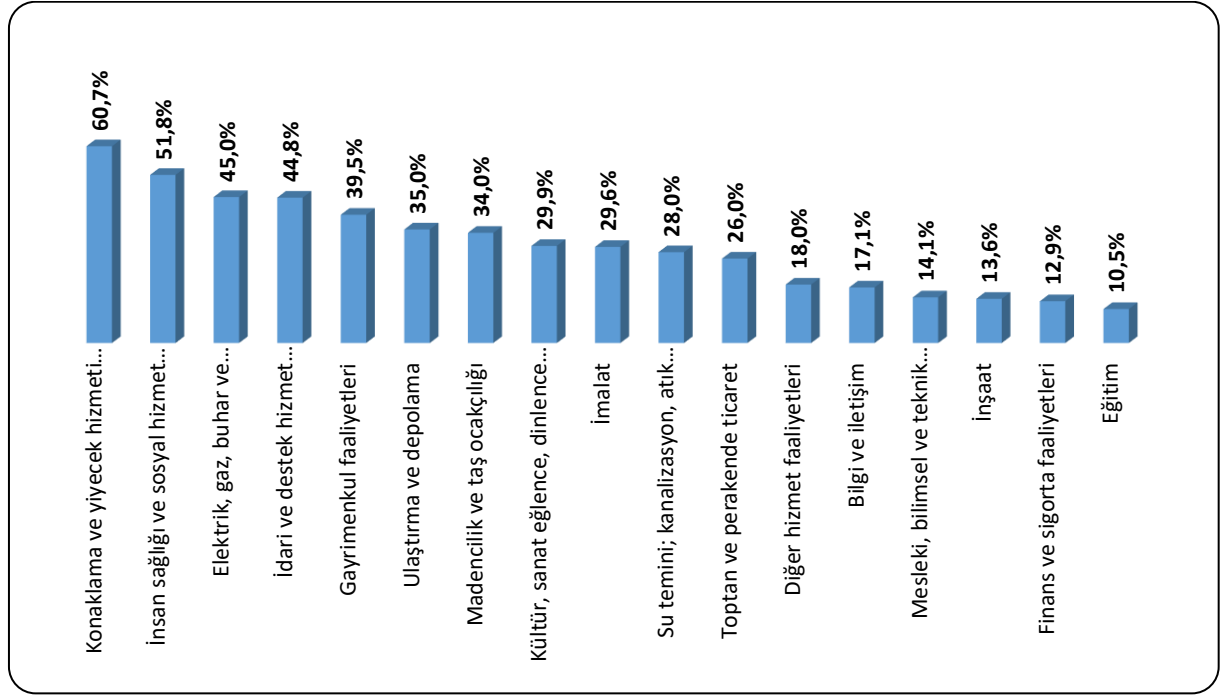
Part-time çalışma bir esnek çalışma şekli olup işgücü piyasasında özellikle kadınlar ve gençler tarafından talep edilmektedir. Şekil 6'da part-time çalışma yapılan ve yapılmayan işletmelerdeki kadın çalışan oranları bulunmaktadır.

Şekil 6: Part-time Çalışanı Olan ve Olmayan İşletmelerdeki Kadın Çalışan Oranı (%)



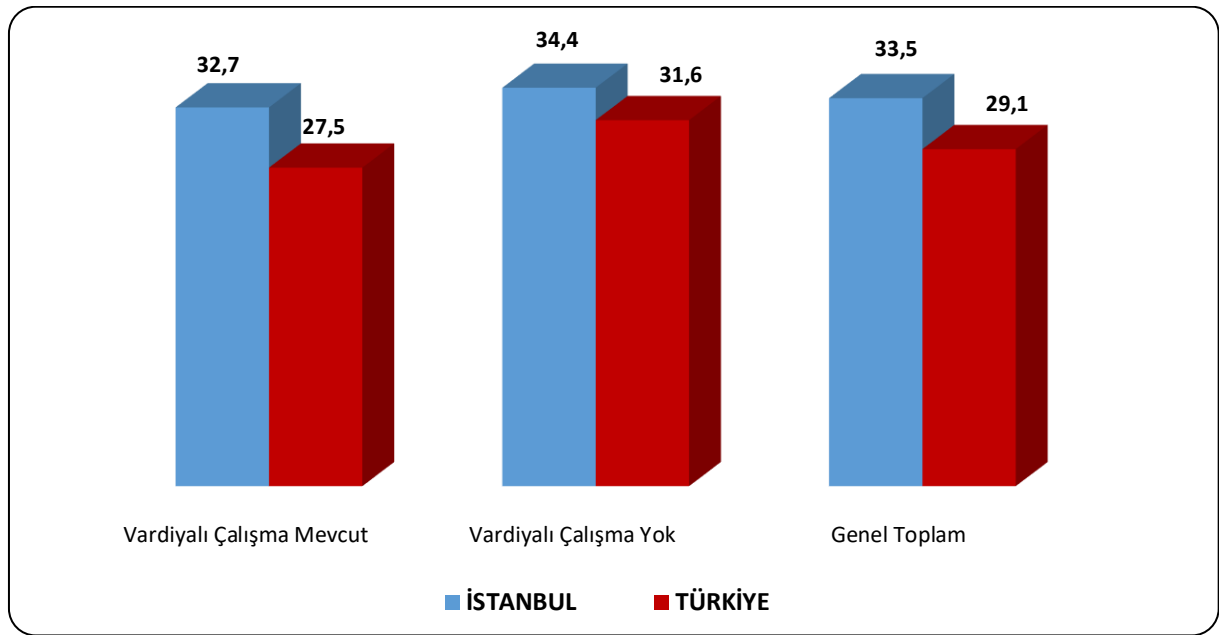
Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerde çalışanların yüzde 29,1'ini kadınlar oluşturmaktayken İstanbul ilinde bu oran yüzde 33,5 düzeyindedir. İstanbul ili verileri incelendiğinde part-time çalışanı olmayan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 29 iken part-time çalışanı olan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 39,6 seviyesindedir. Türkiye geneli verileri incelendiğinde part-time çalışanı olmayan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 25,5 iken part-time çalışanı olan işletmelerde ise kadın çalışan oranı yüzde 36,5'dir. Hem ülke genelinde hem de ilimizde part-time çalışma, kadın istihdamını olumlu etkilemektedir.

Şekil 7: Sektörlere Göre Vardiyalı Çalışma Yapılan İşletmelerin Oranı



İstanbul ilinde 20+ istihdamlı işletmeler içinde vardiyalı çalışma yapılan işletmelerin payı yüzde 29,5 seviyesinde iken bu oran Türkiye genelinde yüzde 36,2 seviyesindedir. İstanbul ilinde vardiyalı çalışmanın nispeten daha etkin uygulandığı sektörler Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektörleridir. Eğitim sektörü ise yüzde 10,5 ile en az vardiyalı çalışma yapılan sektör olmuştur.

Şekil 8: Vardiyalı Çalışma Yapılan ve Yapılmayan İşletmelerdeki Kadın Çalışan Oranı (%)

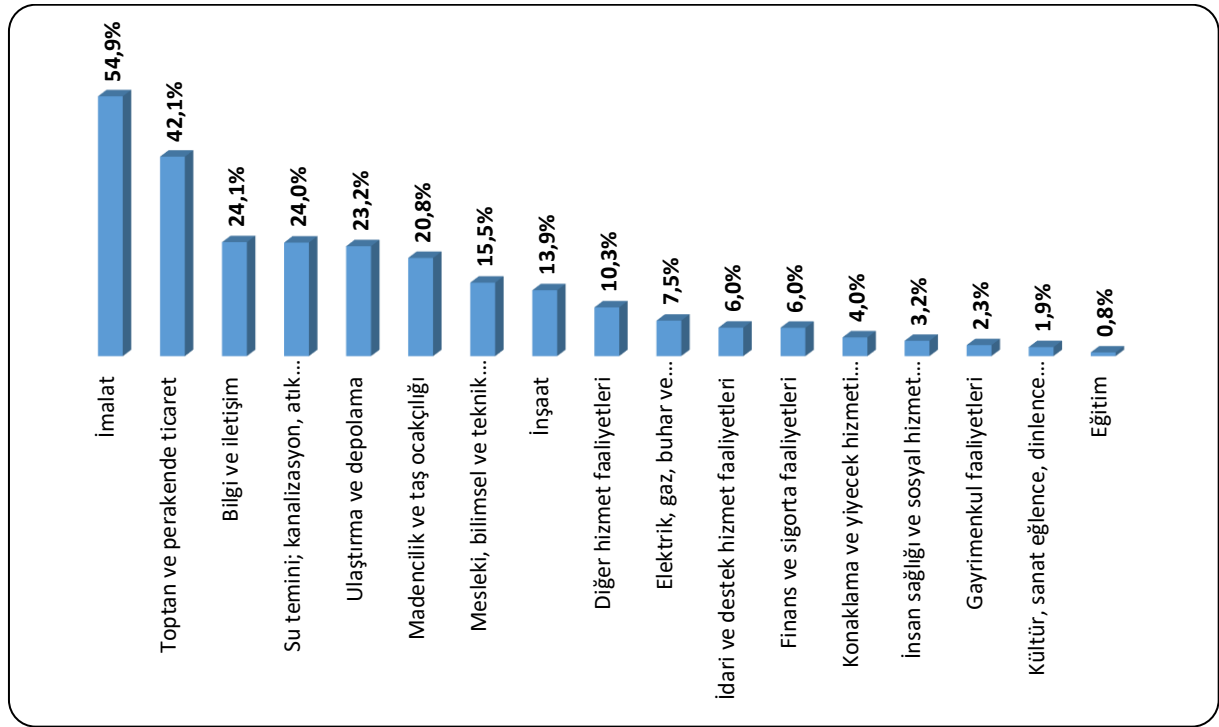


Vardiyalı çalışma yapılan işletmelerde özellikle gece çalışmalarında erkekler daha yoğun bir şekilde çalıştırılmaktadır. Kadınların gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından da özel düzenlemelere tabidir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle vardiyalı çalışma yapılan işletmelerde erkek işgücünün daha yüksek oranda yer alması beklenen bir durumdur. Fakat bu durum sektörel olarak farklılık gösterebilmektedir.

Şekil 8’de ilimiz için söz konusu eğilime benzer yönde bir durum gözlenmektedir. İstanbul ilinde vardiyalı çalışma yapılmayan işletmeler için çalışanlar içerisinde kadın oranı, vardiyalı çalışma yapılan işletmelere kıyasla daha yüksektir. Vardiyalı çalışma yapılan işletmelerde çalışanların içinde kadınların oranı yüzde 32,7 iken, erkek çalışanların oranı ise yüzde 67,3 seviyesindedir. Vardiyalı çalışma yapılmayan işletmelerde ise çalışanlar içerisinde kadınların oranı yüzde 34,4 düzeyindedir. Ülkemizde istihdamın büyük çoğunluğu erkek çalışanlardan oluşmaktadır. Türkiye genelinde araştırma kapsamında kadın çalışan oranı yüzde 29,1 seviyesindedir. Araştırma kapsamındaki işletmeler için ilimizde kadın çalışan oranı ise yüzde 33,5 olarak tespit edilmiştir.

Türkiye ortalamasında vardiyalı çalışma yapılan ve yapılmayan işletmelerdeki kadın çalışan oranında 4,1 puanlık bir fark söz konusudur. Vardiyalı çalışma yapılmayan işletmelerdeki çalışanlarda kadın oranı, vardiyalı çalışma yapılan işletmelere göre daha fazladır.

Şekil 9: Sektörlere Göre İhracat Yapan İşletmelerin Oranı

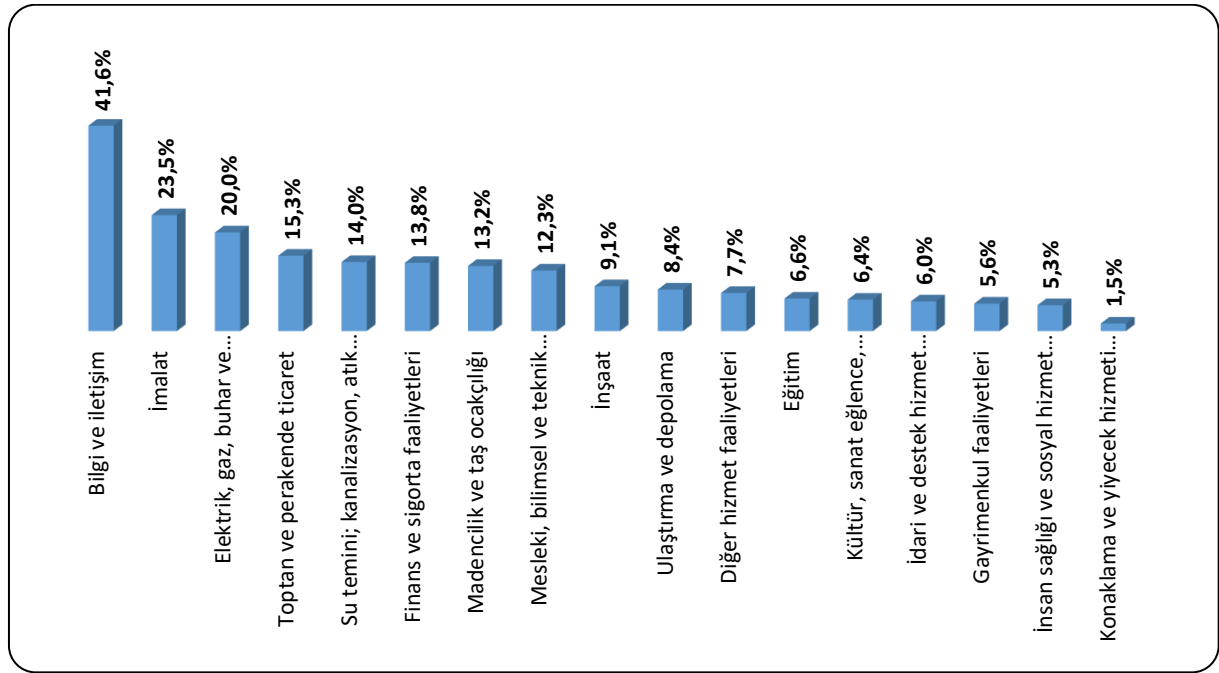


İstanbul ilindeki işletmelerin içerisinde ihracat yapanların oranı yüzde 32,5 düzeyindedir. İmalat sektöründe ihracat yapan işletmelerin oranı yüzde 54,9 seviyesindedir. İhracat yapan işletme oranı bakımından ikinci sırada ise Toptan ve perakende ticaret sektörü bulunmaktadır. Bu sektörlerde ihracat yapan işletme oranı ilin ortalamasına göre daha yüksek seviyededir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 28,3'ü ihracat yapmakta ve ilk iki sektör olarak yüzde 56,0 ile İmalat ve yüzde 35,3 ile Madencilik ve taş ocaklığı sektörleri ön plana çıkmaktadır.

İhracat yapan işletme oranının yüksek olması ilgili sektörlerin nispeten ihracata dayalı ekonomik faaliyet gösterdiklerine işaret etmektedir. İhracat yapan işletmelerde istihdam kapasitesinin ve işgücü verimliliğinin yüksek olması beklenebilir.

Bu çalışma kapsamında işverenlere mal ve hizmet satışlarında E-Ticaret uygulamaları olup olmadığı sorulmuştur. İstanbul ilinde E-Ticaret uygulamasına sahip işletmelerin oranı yüzde 18,8 seviyesindedir.

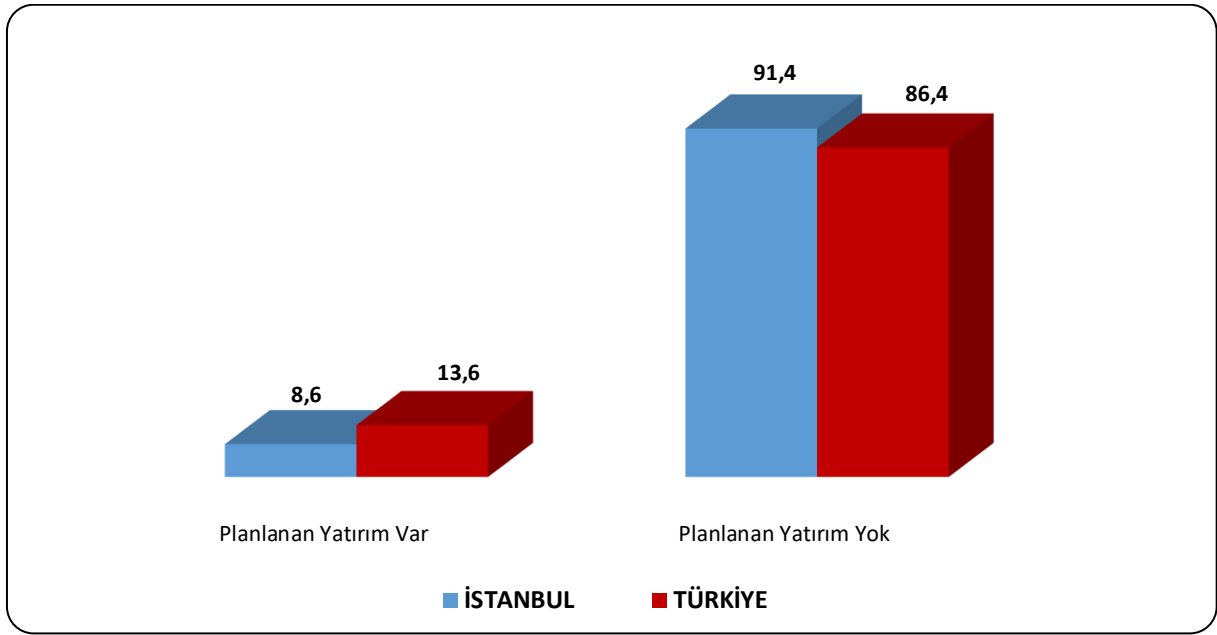
Şekil 10: Sektörlere Göre Ar-Ge Çalışması Yapan İşletmelerin Oranı



İstanbul ilinde araştırma kapsamında yer alan sektörlerden 17 sektörde bulunan işletmeler Ar-Ge çalışması yapmaktadır. İl genelinde Ar-Ge çalışması yapan işletme oranı yüzde 15,8 olarak gerçekleşmiştir. Bilgi ve iletişim sektöründeki işyerlerinin içinde Ar-Ge çalışması olan işletmelerin oranı yüzde 41,6 seviyesindedir. İmalat sektöründe Ar-Ge çalışması olan işletmelerin oranı yüzde 23,5 seviyesindedir. Bu sektörleri ise yüzde 20,0 ile Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektörü takip etmektedir.

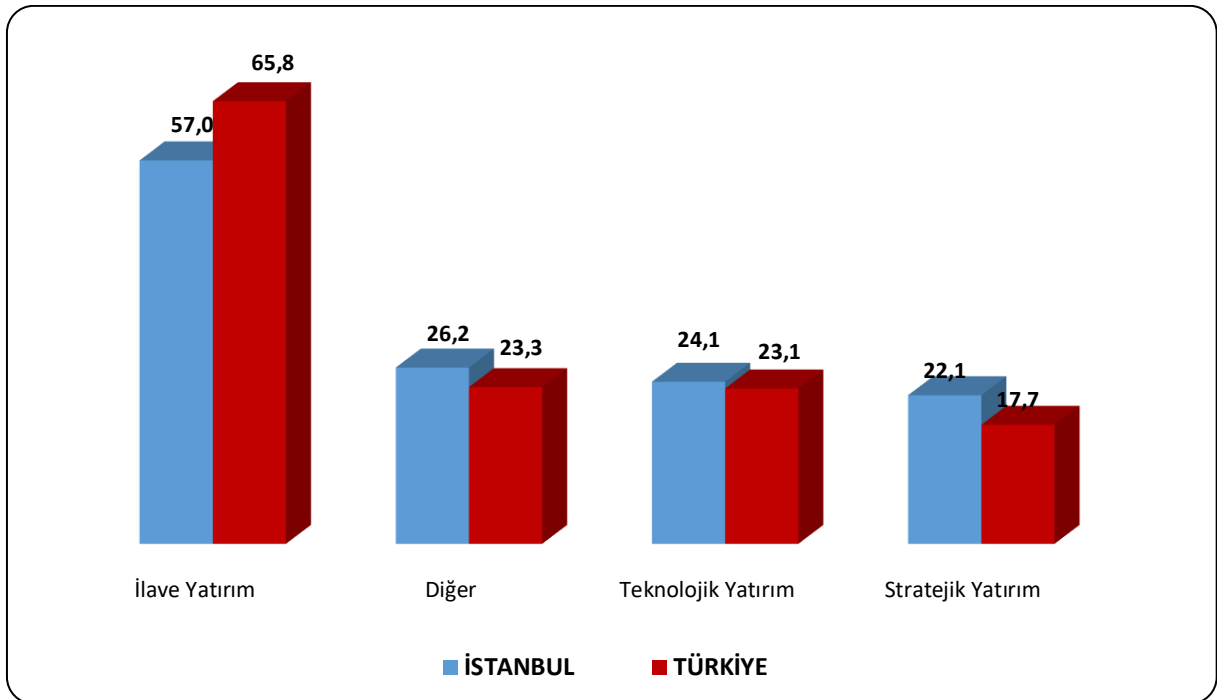
Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 16,9'u Ar-Ge çalışması yapmaktadır. Yüzde 41,4 ile Bilgi ve İletişim ve yüzde 28,9 ile İmalat sektörleri Ar-Ge çalışması yapan işletme oranında ön plana çıkmaktadır.

Şekil 11: Gelecek Bir Yıl İçerisinde Yatırım Planlayan İşletmelerin Oranı (%)



Türkiye genelinde 20+ çalışanı olan işletmelerin yüzde 13,6'sı gelecek bir yıl içinde yatırım planlamakta iken, bu oran İstanbul ilinde yüzde 8,6 olarak gerçekleşmiştir. Şekil 12'de planlanan yatırım türlerine yer verilmiştir.

Şekil 12: Yatırım Planlayan İşletmelerin Planlanan Yatırım Türleri (%)

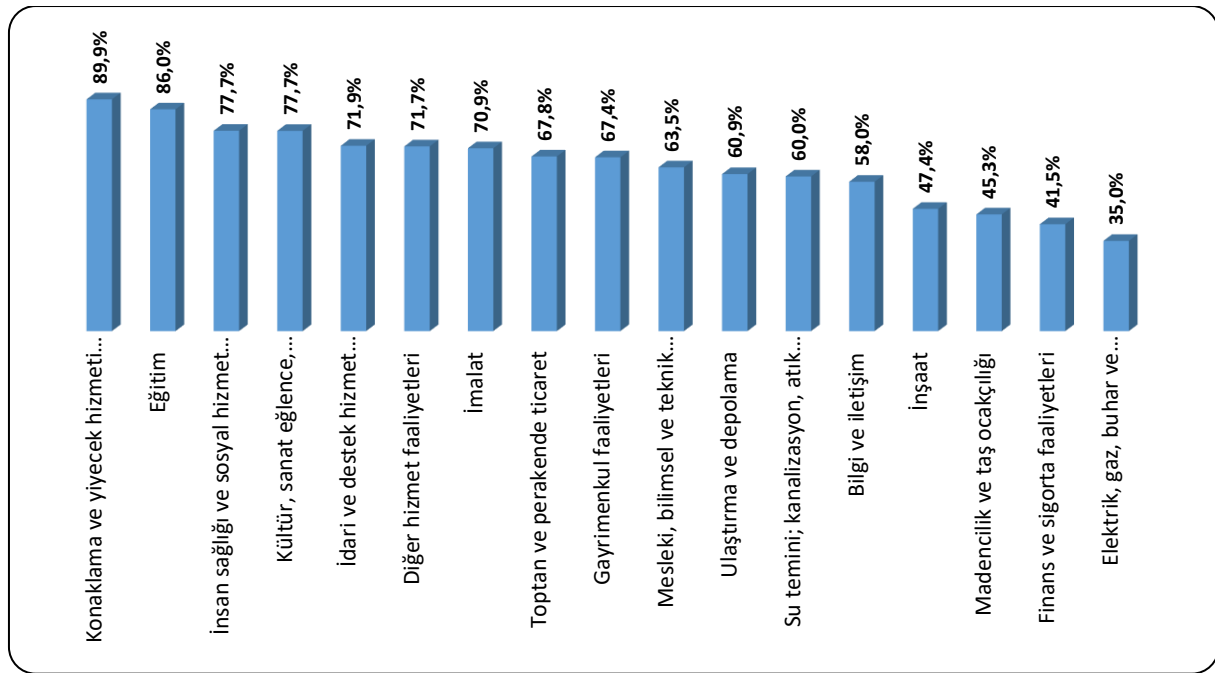


Gelecek bir yıl içinde yatırım yapmayı planlayan işletmeler yatırım türlerine göre incelendiğinde; İstanbul ilinde 20+ çalışanı olan ve yatırım yapmayı planlayan işletmelerin

içinde ilave yatırım yapmayı planlayanların oranı yüzde 57,0; teknolojik yatırım yapmayı planlayanların oranı yüzde 24,1 ve stratejik yatırım yapmayı planlayanların oranı yüzde 22,1 seviyesindedir.

Türkiye genelinde ise yatırım yapmayı planlayan işverenlerin yüzde 65,8'i ilave yatırım, yüzde 23,1'i teknolojik yatırım, yüzde 17,7'si stratejik yatırım ve yüzde 23,3'ü ise diğer yatırım türlerinde yatırım yapmayı planlamaktadır.

Şekil 13: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletmelerin Oranı



Şekil 13'de İŞKUR hizmetlerinden son bir yıl içerisinde faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 72,3'ü İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Geçtiğimiz son iki yılda özellikle pasif işgücü programlarımızın oldukça etkin şekilde kullanılması, ülke genelinde birçok işyerine hizmet sunmamıza imkân sağlamıştır. İstanbul ilinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı ise yüzde 68,7 seviyesindedir. İlimizdeki bu oran Türkiye ortalamasının altında bulunmaktadır.

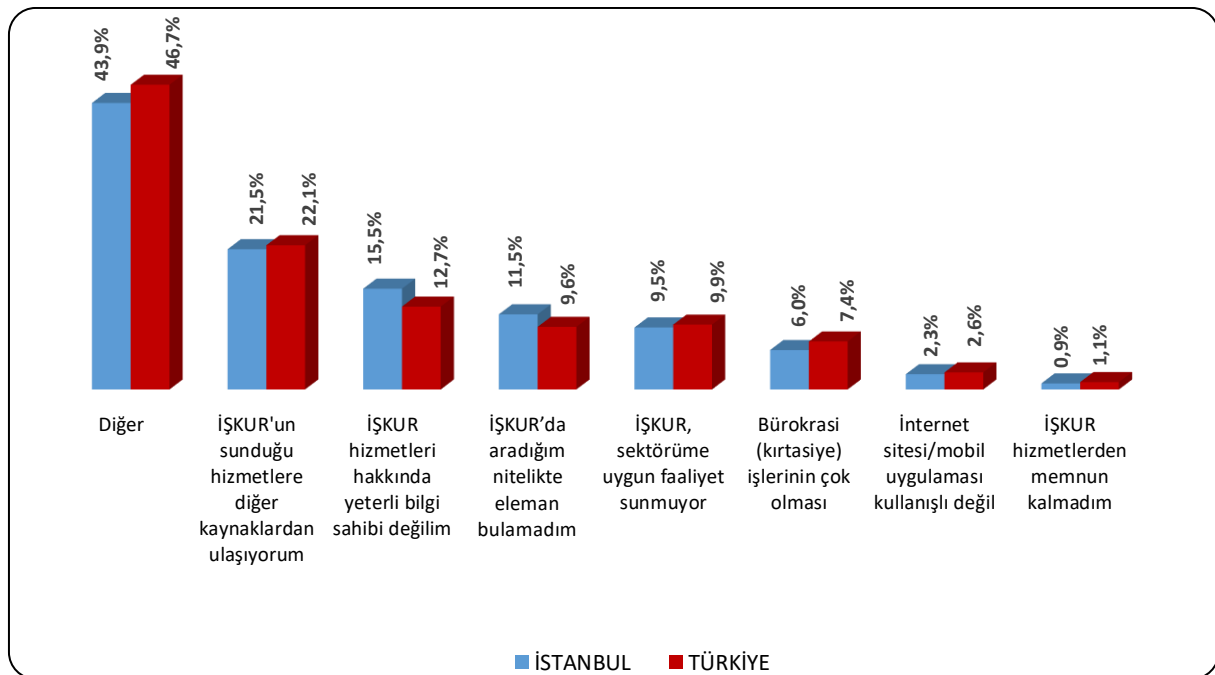
Araştırma kapsamında ilin en çok işletme sayısına sahip sektörü olan İmalat sektöründe İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işletme oranı il geneli olan yüzde 68,7 seviyesinin üzerinde ve yüzde 70,9 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 12: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletmelerin, Hizmetlerimize Göre Oranları

Hizmet Türleri	İşletme Oranı
Kısa Çalışma Ödeneği	77,8%
Nakdi Ücret Desteği	48,6%
Eleman Temini	23,9%
Teşvikler	21,6%
Danışmanlık ve Yönlendirme	12,2%
İşbaşı Eğitim Programları	8,9%
Mesleki Eğitim Kursu	0,5%
Çalışanların Mesleki Eğitimi	0,3%
Mesleki Eğitim ve Beceri Geliştirme İşbirliği Protokolü(MEGİP)	0,2%

İstanbul ilinde İŞKUR hizmetlerinden son bir yıl içerisinde faydalanmış olan işletmelerden; Kısa Çalışma Ödeneği kapsamında hizmetlerimizden faydalananların oranı yüzde 77,8; Nakdi Ücret Desteği kapsamında hizmetlerimizden yararlananların oranı yüzde 48,6 ve Eleman Temini kapsamında İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işletmelerin oranı ise 23,9 seviyesindedir.

Şekil 14: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri

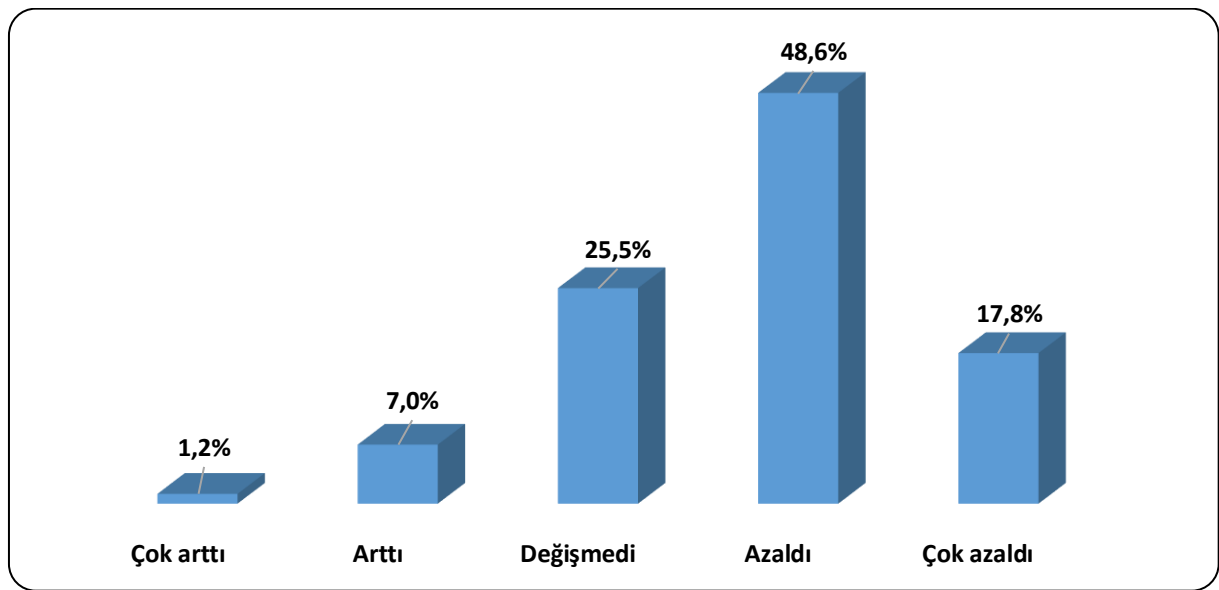


İstanbul ilinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanmayan işverenlere nedenlerini sorduğumuzda ilk üç sırada, yüzde 43,9 ile “Diğer”, yüzde 21,5 ile “İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşıyorum” ve yüzde 15,5 ile “İŞKUR hizmetleri hakkında yeterli bilgi sahibi değilim” gerekçe olarak gösterilmiştir. Türkiye genelinde hizmetlerimizden faydalanmama

nedeni olarak ilk sırada yüzde 46,7 ile “Diğer” seçeneği gerekçe olarak gösterilmiştir. Türkiye genelinde “İŞKUR hizmetleri hakkında yeterli bilgi sahibi değilim” nedeniyle kurum hizmetlerinden faydalanmıyorum diyen işverenlerin oranı İstanbul iline göre daha düşük seviyede gerçekleşmiştir.

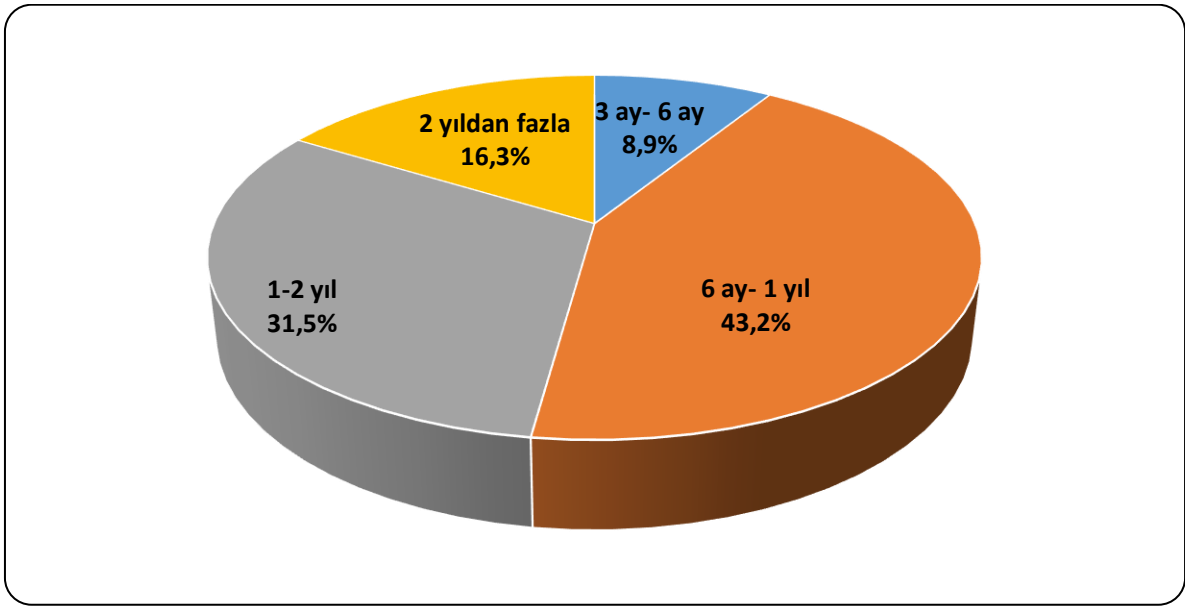
İşverenlere salgın döneminde işlerinin nasıl etkilendiği sorusu yöneltildiğinde, İstanbul ilindeki işletmelerin içinde işlerinin azaldığını veya çok azaldığını belirten işletmelerin oranı yüzde 66,4 seviyesindedir.

Şekil 15: Salgının Mevcut İş Yoğunluğuna Etkisi



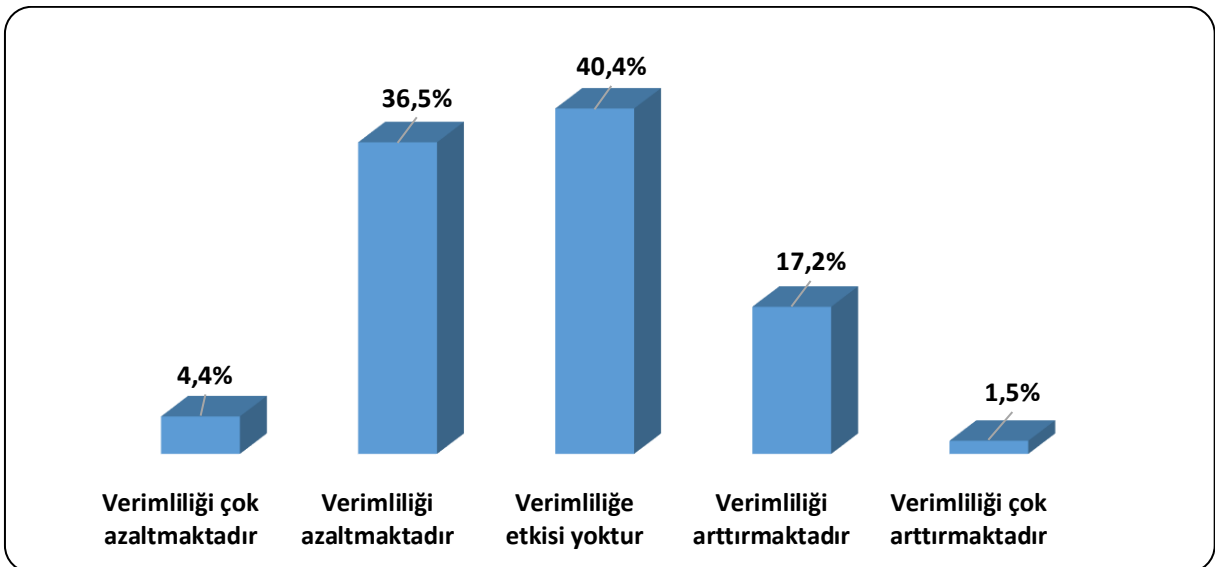
Salgın döneminde işlerinin azaldığını veya çok azaldığını belirten işverenlere normalleşme dönemi ile birlikte işlerinin pandemi öncesi dönemi yakalayabilmesinin ne kadar süreceğine ilişkin görüşleri sorulmuştur. İlimizde salgın nedeniyle işlerinde azalma gerçekleşen işletmelerin içinde işlerin pandemi öncesi dönemi yakalama süresinin yaklaşık “6 ay- 1 yıl” süreceğini düşünen işverenlerin oranı yüzde 43,2 düzeyindedir.

Şekil 16: Pandemi Nedeniyle İşleri Azalan İşletmelerin Beklenen Toparlanma Süresi



Geçtiğimiz iki yıl boyunca uzaktan çalışma, kısmi çalışma, dönüşümlü çalışma gibi esnek çalışma yöntemleri pandemi nedeniyle hiç olmadığı kadar gündemimizde yer aldı. Salgın sürecinde esnek çalışma uygulamasına geçen işletmelere, esnek çalışmanın verimliliğe etkisi sorulmuştur. İstanbul ilinde esnek çalışmanın verimlilik üzerinde olumsuz bir etkisi olmadığını söyleyen işverenlerin oranı yüzde 59,1 seviyesindedir.

Şekil 17: Esnek Çalışmanın Verimliliğe Etkisi



Pandemi sürecinde İŞKUR özellikle pasif işgücü programları ile işgücü piyasasına destek olmuştur. Bu dönemde Kısa Çalışma Ödeneği (KÇÖ) ve Nakdi Ücret Desteği (NÜD) gibi pasif işgücü programları oldukça etkin kullanılmıştır. İstanbul ilinde araştırma kapsamındaki işverenlere KÇÖ ve NÜD ile ilgili İŞKUR’un performansını nasıl bulduklarını sorduğumuzda, “başarılı” veya “çok başarılı” buldum diyenlerin oranı KÇÖ için yüzde 88,9 iken NÜD için yüzde 90,3 düzeyindedir.

İstanbul ilinde 20+ istihdamlı ve araştırma kapsamına giren sektörlerdeki işletmeler için 1.828.352 erkek çalışan ve 920.260 kadın çalışan olmak üzere toplam 2.748.612 çalışan tespit edilmiştir.

Tablo 13: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Sektörler	Erkek Çalışan	Kadın Çalışan	Toplam Çalışan
İmalat	490.861	207.100	697.961
Toptan ve perakende ticaret	316.024	167.954	483.979
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	287.994	154.912	442.906
Ulaştırma ve depolama	163.370	55.547	218.917
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	104.340	51.184	155.524
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	89.148	44.169	133.317
İnşaat	117.125	13.905	131.030
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	52.200	70.685	122.885
Bilgi ve iletişim	68.794	28.271	97.064
Eğitim	32.888	57.846	90.734
Finans ve sigorta faaliyetleri	39.153	42.398	81.550
Diğer hizmet faaliyetleri	17.711	10.849	28.559
Gayrimenkul faaliyetleri	16.705	7.674	24.379
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	10.184	4.565	14.750
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	10.488	1.321	11.808
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	7.523	1.473	8.996
Madencilik ve taş ocakçılığı	3.845	408	4.253
Genel Toplam	1.828.352	920.260	2.748.612

Sektörlere göre dağılımda ise; İstanbul ilinde çalışanların en fazla olduğu sektörler İmalat, Toptan ve perakende ticaret ile İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektörleridir. Toplam çalışanların içinde bu üç sektörde çalışanların oranı yüzde 59,1 düzeyindedir.

Kadın istihdamının en fazla olduğu sektör İmalat sektörüdür. İl genelindeki toplam kadın çalışanların içinde İmalat sektöründe çalışanların payı yüzde 22,5 seviyesindedir. İstanbul

ilinde kadın çalışan oranının en yüksek olduğu sektör ise Eğitim sektörüdür. Eğitim sektöründe kadın çalışan oranı yüzde 63,8 düzeyindedir.

Türkiye genelinde Eğitim, İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri ile Finans ve Sigortacılık sektörlerinde kadın çalışan sayısının erkeklerden daha fazla olduğu görölmektedir.

2.2. AÇIK İŞLER

Açık işler; işgücü piyasasında işverenlerin taleplerini ve ihtiyaçlarını ortaya koymaktadır. Açık işlere ilişkin bilgiler derlenerek ihtiyaç duyulan meslekler ve bu mesleklere ilişkin talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisi elde edilmektedir. Bu bilgiler; açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yönleltmek amacıyla alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir.

Çalışma kapsamında işletmelere açık işlerinin bulunup bulunmadığı ve varsa bu açık işlere ait meslek bilgisinin yanında, bu mesleklerde cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, engelli çalışan tercih edip edemeyecekleri, mevcut açık işler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, işverenlerin boş pozisyonlarını doldurabilmek için iş arayanları hangi kanallar ile aradıkları sorulmuştur. Bu başlık altında açık iş kapsamında derlenen veriler incelenecektir.

Tablo 14: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İş Olan İşletme Oranı

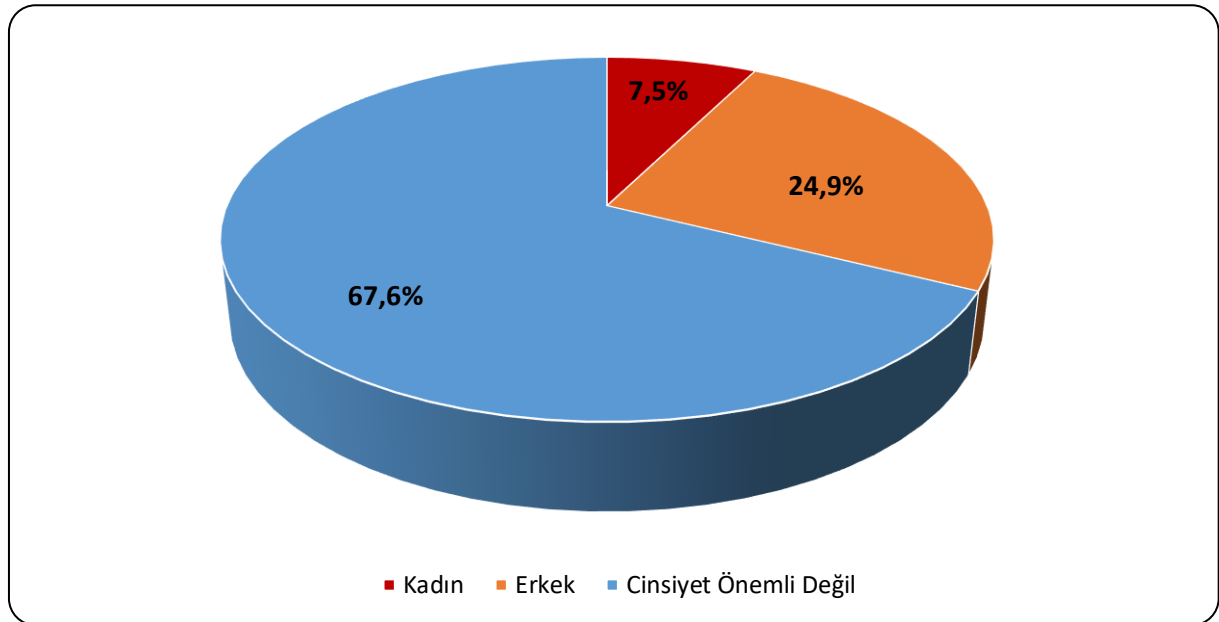
Sektörler	Açık İş	Açık İş Oranı	Açık İş Olan İşveren Oranı
İmalat	11.567	1,6%	21,6%
Toptan ve perakende ticaret	5.998	1,2%	20,2%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	5.311	1,2%	22,4%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	2.346	1,9%	26,3%
Ulaştırma ve depolama	1.862	0,8%	15,5%
Bilgi ve iletişim	1.476	1,5%	35,5%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	968	0,6%	21,3%
Finans ve sigorta faaliyetleri	858	1,0%	30,4%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	847	0,6%	12,2%
İnşaat	820	0,6%	8,8%
Eğitim	533	0,6%	15,5%
Diğer hizmet faaliyetleri	275	1,0%	11,6%
Gayrimenkul faaliyetleri	219	0,9%	22,8%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	48	0,3%	7,0%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	45	0,5%	27,5%
Madencilik ve taş ocaklığı	42	1,0%	15,1%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	22	0,2%	16,0%
Genel Toplam	33.237	1,2%	19,7%

İstanbul ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda 5.018 işletmede 33.237 açık iş tespit edilmiştir. İstanbul ilinde açık iş sayısı en fazla olan sektör İmalat sektörüdür. İstanbul ilinde araştırma döneminde toplam 33.237 kişilik açık işin 11.567 kişilik kısmı, İmalat sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık işlerin en fazla olduğu bir diğer sektör ise Toptan ve perakende ticaret sektörüdür.

Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanması ile elde edilmektedir. İstanbul ilinde açık iş oranı yüzde 1,2 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde araştırma döneminde açık iş oranı yüzde 1,3 olarak tespit edilmiştir. İstanbul ilindeki açık iş oranı Türkiye ortalamasının gerisindedir. İstanbul ilinde açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 1,9 ile İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörü olarak tespit edilmiştir.

İstanbul ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işletmelerin içinde açık işi bulunan işletmelerin oranı yüzde 19,7 seviyesindedir. Türkiye geneli için açık işi olan işletme oranı ise yüzde 18,6 olarak gerçekleşmiştir.

Şekil 18: Mevcut Açık İşler İçin Cinsiyet Tercihi

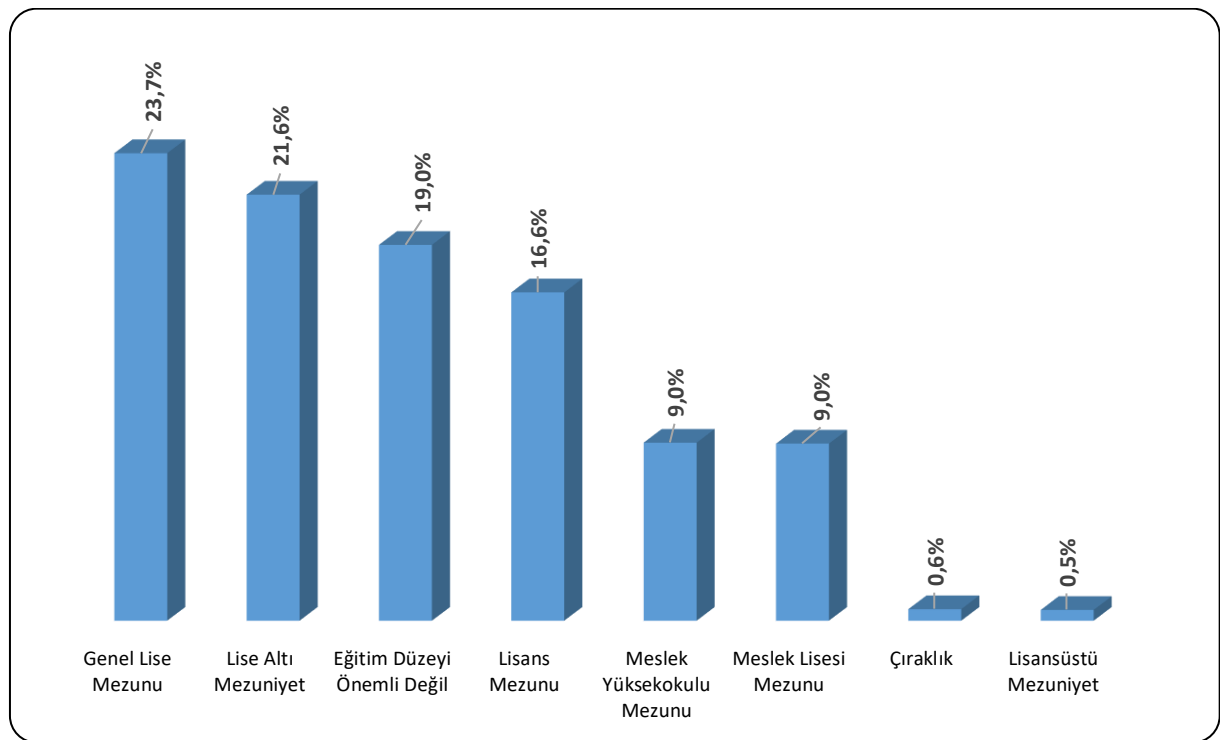


Şekil 18 üzerinde İstanbul ilinde araştırma sonucunda elde edilen açık işlerde 20+ çalışanı bulunan işletmelerin cinsiyet tercihleri gösterilmektedir. İstanbul ilinde işverenlerin cinsiyetin önemli olmadığını belirttikleri açık işlerin oranı yüzde 67,6 iken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 57,5 olarak gerçekleşmiştir. Mevcut açık işler için kadın işgücü istihdam etme eğilimi ise

Türkiye genelinde yüzde 8,4 iken; İstanbul ilinde yüzde 7,5 olarak gerçekleşmiştir. Türkiye genelinde açık işlerin yüzde 34,1’inde işverenler açık işlerinde erkek tercih edeceklerini belirtmiştir. İstanbul ilinde ise mevcut açık işlerin içinde erkek tercih edilen açık işlerin oranı yüzde 24,9 seviyesindedir.

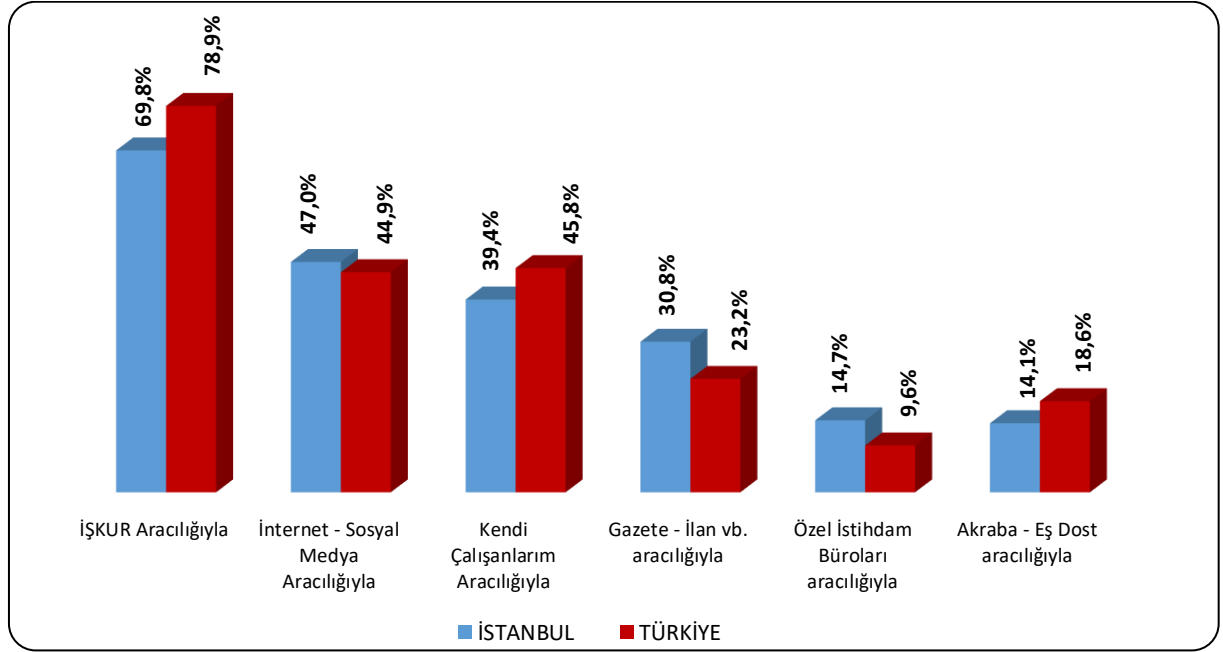
Türkiye genelinde çalışan sayısı içinde kadınların oranı düşük iken, işverenlerin büyük bir kısmı mevcut açık işlerinde istihdam edecekleri kişinin cinsiyetinin önemli olmadığını belirtmiştir. Bu durum kadın istihdamının artması konusunda önem arz etmektedir.

Şekil 19: Mevcut Açık İşler İçin Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi



İşverenlere mevcut açık işleri için aradıkları asgari eğitim düzeyi sorulmuştur. İstanbul ilindeki açık işler incelendiğinde, asgari düzeyde “Genel Lise Mezunu” olarak talep edilen açık işlerin oranı yüzde 23,7 düzeyindedir. “Lise Altı Mezuniyet” şeklinde talep edilen açık işlerin payı ise yüzde 21,6 seviyesindedir.

Şekil 20: Mevcut Açık İşlerin Aranma Kanalı



Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu, özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin Kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek ve iş arayanla doğru işi en etkin biçimde eşleştirmek kurumumuz görevlerinden biridir.

Şekil 20 üzerinde İstanbul ili ve Türkiye genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. İstanbul ilinde 20+ istihdamlı işletmelerden alınan açık işlerin içinde İŞKUR aracılığıyla arananların oranı yüzde 69,8 seviyesindedir. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 78,9 olarak gerçekleşmiştir. İstanbul ilinde ikinci sırada yüzde 47,0 ile İnternet - Sosyal Medya Aracılığıyla açık işler aranmıştır. Üçüncü sırada ise yüzde 39,4 ile Kendi Çalışanlarım Aracılığıyla mevcut açık işler aranmaktadır.

Tablo 15: Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceriler	Öncelik Sırası
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	1
İletişim ve İfade Yeteneği	2
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	3
Takım Çalışması	4
İş Tecrübesi	5
Sorun Çözme ve İnsiyatif Alabilme	6
Bilgisayar Kullanımı	7
Analitik Düşünebilme	8
İkna Kabiliyeti ve Pazarlama Gücü	9
Yabancı Dil	10

İstanbul ilinde açık işlerde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması incelendiğinde, Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi ilk sırada yer almaktadır. Bu beceriyi sırasıyla İletişim ve İfade Yeteneği ile Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerileri takip etmektedir.

Tablo 16: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayıları

Meslekler	Açık İş
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	5.878
Profesyonel Meslek Mensupları	5.464
Hizmet ve Satış Elemanları	5.169
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	4.982
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	4.949
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	4.194
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	2.208
Yöneticiler	385
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	8

İstanbul ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup, toplam açık işler içerisinde bu meslek grubunun payı yüzde 17,7 seviyesindedir. İkinci sırada ise Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubu bulunmaktadır.

Tablo 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Arama Kanalları

Meslekler	Akraba - Eş Dost	Gazete - İlan vb.	İnternet - Sosyal Medya	İŞKUR Aracılığıyla	Kendi Çalışanlarım Aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	21,7%	18,6%	28,7%	81,0%	28,4%	6,8%
Hizmet ve Satış Elemanları	9,9%	28,7%	40,9%	78,8%	31,3%	17,3%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	27,1%	23,1%	36,1%	70,3%	55,4%	10,8%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	5,8%	41,8%	68,7%	68,2%	41,9%	12,5%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	14,8%	36,8%	32,3%	78,5%	50,3%	11,6%
Profesyonel Meslek Mensupları	6,9%	38,3%	67,1%	51,8%	32,2%	25,2%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	9,8%	29,1%	58,4%	58,2%	42,9%	22,5%
Yöneticiler	12,3%	36,6%	84,7%	20,4%	38,6%	19,0%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	0,0%	0,0%	13,3%	100,0%	13,3%	0,0%

Meslek gruplarına göre açık işlerin aranma kanalları değerlendirilecek olursa; İstanbul ilinde arama kanalları içerisinde İŞKUR'un en yüksek oranda kullanıldığı meslek grupları Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Hizmet ve Satış Elemanları, Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları olmuştur. Bu meslek gruplarındaki açık işlerin büyük bölümü İŞKUR aracılığıyla işgücü piyasasına sunulmuştur.

Tablo 18: Açık İşi En Fazla Olan İlk 10 Meslek İçin Talep Edilen Beceri Sırası

Meslekler	Analitik Düşünebilme	Bilgisayar Kullanımı	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	İkna Kabiliyeti ve Pazarlama Gücü	İletişim ve İfade Yeteneği	İş Tecrübesi	Sorun Çözme ve İnsiyatif Alabilme	Takım Çalışması	Yabancı Dil	Yeterli Mesleki/ Teknik Bilgi ve Tecrübe
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	8	4		2	1	9	6	3	5	7
Market Elemanı	5			4	3		6	2		1
Perakende Satış Elemanı (Gıda)		3		8	2	6	5	1	7	4
Makineci (Dikiş)			3	6		2	5	4		1
Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı		4			1	5	2	3		
Büro Memuru (Genel)	3	1	8	9	2	7	4	6		5
Satış Danışmanı / Uzmanı	10	2	1	4	3	7	6	8	9	5
Paketleme İşçisi		5	2		3	4	6	1		7
Depo İşçisi (Elleçleme)			1			3		2		4
Konfeksiyon İşçisi	5	7	3		8	1	6	4		2

Tablo 18 üzerinde İstanbul ilinde açık işi olan meslekler özelinde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır. Market Elemanı, Makineci (Dikiş) mesleklerinde Yeterli Mesleki, Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi ilk sırada aranmaktadır.

Tablo 19: Tercih Edilen Cinsiyete Göre En Fazla Açık İşi Olan Meslekler

Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Paketleme İşçisi	Depo İşçisi (Elleçleme)	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Kasap	Konfeksiyon İşçisi	Konfeksiyon İşçisi
Cam Süsleyicisi (Elle)	Çelik Kaynakçısı	Büro Memuru (Genel)	Paketleme İşçisi
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	Cnc Torna Tezgahı Operatörü	Satış Danışmanı / Uzmanı	Büro Memuru (Genel)
Temizlik Görevlisi	Taşıma Tezgâh İşçisi	Market Elemanı	Satış Danışmanı / Uzmanı
Ortacı/Ayakçı (Tekstil)	Metal Yüzey Kaplamacı	Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	Market Elemanı
Mutfak Görevlisi	Diğer Metal İşlemcileri	Makineci (Dikiş)	Depo İşçisi (Elleçleme)
Kalite Kontrolcü	Motosikletli Kurye	Perakende Satış Elemanı (Gıda)	Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı
Plastik Mamuller İmal İşçisi	Beden İşçisi (İnşaat)	Reyon Görevlisi	Makineci (Dikiş)
Müşteri Temsilcisi	Diğer Plastik Mamuller İmalat İşçileri	Çocuk Gelişimcisi/Çocuk Gelişim Uzmanı(Çocuk Evleri)	Perakende Satış Elemanı (Gıda)

İstanbul ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Konfeksiyon İşçisi ve Paketleme İşçisi meslekleridir. İşverenlerin açık işlerinde kadın işgücü tercihinde bulundukları açık iş sayısı en fazla olan meslek ise Paketleme İşçisi mesleğidir. Açık işlerde erkek işgücü tercihinin olduğu ve açık iş sayısının en fazla olduğu meslek Depo İşçisi (Elleçleme); cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde ise en çok aranan meslek Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi mesleğidir.

2.3. TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında işverenlere son bir yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bu mesleklerde eleman temininde güçlük çekilmesinin nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle İstanbul ili işgücü piyasasının talep kısmında yaşanan darboğazları daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin temin etmekte güçlük çektiği meslekler, eleman sayıları ve hangi nedenlerden ötürü aradığı çalışanı temin etmekte zorlandığı gibi veriler ile önemli bilgi elde edilmektedir. Bu bölümde ele alınacak bilgiler, İlin istihdam politikasına da yön verecektir. Bu kapsamda temininde güçlük çekilen meslekler, sektör ve meslek grupları bazında detaylıca incelenecektir.

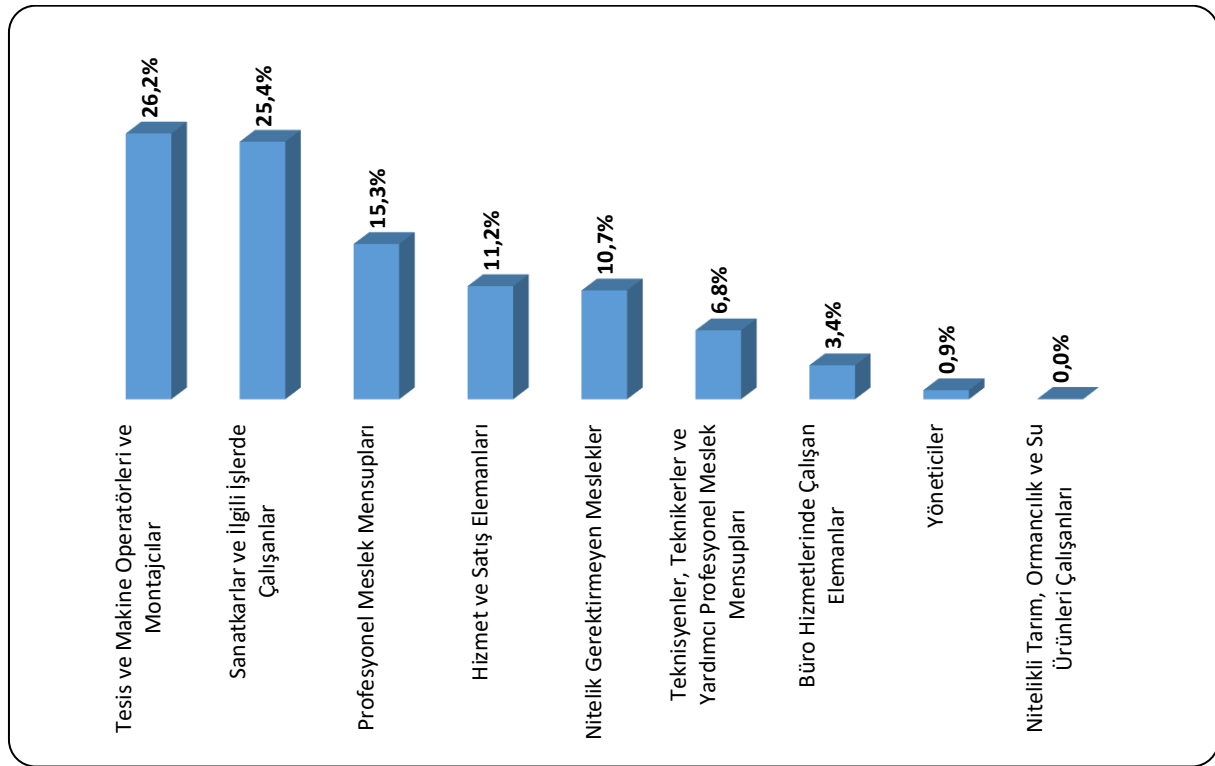
Araştırma kapsamında Türkiye genelinde 8.793 işletmenin (20+ istihdamlı) çeşitli mesleklerde eleman temininde güçlük çektiği tespit edilmiştir. İstanbul ilinde ise 20+ istihdamlı 2.284 işletme son bir yıl içerisinde temininde güçlük çekilen meslekler olduğunu ifade etmiştir. Türkiye genelinde işletmelerin yüzde 10,6'sı son bir yıl içerisinde eleman temininde güçlük çektiğini belirtirken, İstanbul ilinde ise bu oran yüzde 9 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 20: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayıları

Sektörler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı
İmalat	4.577
Toptan ve perakende ticaret	2.494
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	612
Bilgi ve iletişim	585
İnşaat	574
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	426
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	304
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	298
Ulaştırma ve depolama	271
Eğitim	129
Diğer hizmet faaliyetleri	93
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	52
Finans ve sigorta faaliyetleri	47
Gayrimenkul faaliyetleri	45
Madencilik ve taş ocaklığı	11
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	11
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	9
Genel Toplam	10.538

İstanbul ilinde 10.538 kişilik işgücü için temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları sektör bazında incelendiğinde, özellikle İmalat sektörü ön plana çıkmaktadır. İstanbul ilinde temininde güçlük çekilen elemanların içinde İmalat sektörünün payı yüzde 43,4 seviyesindedir. Bunun dışında, Toptan ve perakende ticaret ile İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörleri de ilk sıralarda yer alan ve eleman temininde güçlük çekilen diğer sektörlerdir.

Şekil 21: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısının Dağılımı



İstanbul ilinde meslek gruplarına göre eleman temininde güçlük çekilen meslekler incelendiğinde 2.765 kişi ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunun ön plana çıktığı görülmektedir. Bu meslek grubunun toplam TGÇM içindeki payı yüzde 26,2 seviyesindedir.

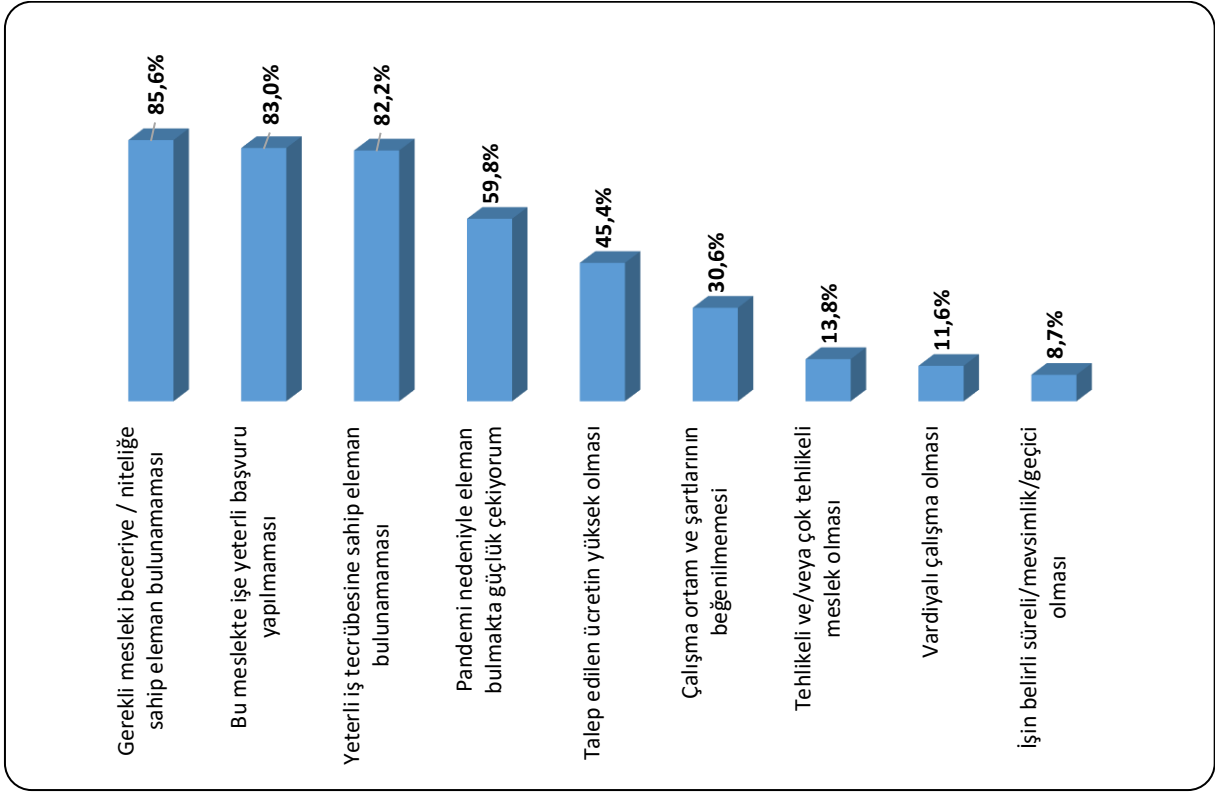
Türkiye genelinde Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu temininde güçlük çekilen eleman sayısında birinci sırada bulunmaktadır. Türkiye genelinde temininde güçlük çekilen meslekler içerisinde ilgili meslek grubunun payı yüzde 37,0 seviyesindedir.

Tablo 21: Eleman Temininde Güçlük Çekilen İlk 10 Meslek

Meslekler	TGÇM Eleman Sayısı
Makineci (Dikiş)	560
Garson (Servis Elemanı)	500
Diğer Metal İşlemcileri	280
Konfeksiyon İşçisi	194
Çelik Kaynakçısı	176
Geri Dönüşüm İşçisi	175
Cnc Torna Tezgahı Operatörü	158
Yazılım Geliştiricisi	155
Yazılım Mühendisi	153
Cam Süsleyicisi (Elle)	144

İstanbul ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 560 kişi ile Makineci (Dikiş) mesleği yer almaktadır. Bu mesleğin ardından sırasıyla 500 kişi ile Garson (Servis Elemanı) ve 280 kişi ile Diğer Metal İşlemcileri meslekleri gelmektedir. Paketleme İşçisi, Perakende Satış Elemanı (Gıda), Konfeksiyon İşçisi gibi mesleklerin bir önceki yılın araştırma sonuçlarında da temininde güçlük çekilen meslekler arasında yer alması, ilin istihdam politikalarına yön vermesi adına önemli bir bilgidir.

Şekil 22: Eleman Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri



İstanbul ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli mesleki beceriye / niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır. Türkiye geneli 20+ istihdamlı işletmelerin TGÇM Nedenleri Dağılımında da ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır.

Eleman temininde güçlük çekilme nedenlerini ortadan kaldırmaya yarayacak doğru aktif işgücü politikaları üretilip, mevcut açık işler için talep edilen beceri ve tecrübeye sahip bireyler sağlandığında işgücü talep ve arzı dengelenmiş olacaktır.

2.4. GELECEK DÖNEM İSTİHDAM BEKLENTİLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. İşgücü Piyasası Araştırmaları da bu bağlamda işverenlere bir sonraki yılda öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimlerini belirlenmektedir.

Bu bölümde İstanbul ilinde 2021 Yılı araştırma dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde durulacaktır. Mevsimsel etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen “30 Nisan 2022 tarihi itibarıyla işletmenizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?” sorusuna Türkiye genelinde işletmelerin yüzde 13,8’i istihdamın artacağı yönünde cevap verirken İstanbul ilinde istihdamın artacağını düşünen işletmelerin oranı 12,0 seviyesindedir. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işletmelerin oranı, ülke genelinde yüzde 1,6 ve İstanbul ilinde ise yüzde 1,9 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 22: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri

Sektörler	Artış	Azalış	Değişmeyecek	Fikrim Yok
Madencilik ve taş ocakçılığı	1,9%	0,0%	28,3%	69,8%
İmalat	12,4%	1,5%	13,5%	72,5%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	7,5%	0,0%	47,5%	45,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	8,0%	2,0%	22,0%	68,0%
İnşaat	9,9%	4,5%	13,4%	72,2%
Toptan ve perakende ticaret	11,5%	1,4%	19,1%	68,0%
Ulaştırma ve depolama	8,1%	1,7%	16,5%	73,7%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	13,4%	1,8%	15,5%	69,2%
Bilgi ve iletişim	20,8%	0,8%	13,5%	64,9%
Finans ve sigorta faaliyetleri	13,4%	1,4%	24,9%	60,4%
Gayrimenkul faaliyetleri	12,6%	0,9%	20,5%	66,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	14,1%	4,0%	16,6%	65,3%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	9,7%	2,7%	12,4%	75,3%
Eğitim	8,9%	1,9%	20,2%	69,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	17,4%	0,4%	15,0%	67,2%
Diğer hizmet faaliyetleri	9,4%	3,4%	17,2%	70,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	7,6%	3,2%	21,0%	68,2%
Genel Toplam	12,0%	1,9%	15,7%	70,4%

Sektörlere göre istihdam değişim beklentisi incelendiğinde istihdamda artış bekleyen işletmelerin oranı Bilgi ve iletişim sektöründe en yüksek düzeydedir. İstihdamda azalış bekleyen işletme oranı en fazla olan sektör ise İnşaat sektörüdür.

Tablo 23: Sektörlere Göre Beklenen İstihdam Değişimi

Sektörler	Genelleştirilmiş Net İstihdam Değişimi	Genelleştirilmiş NIDO
Bilgi ve iletişim	3.901	4,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	493	2,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	2.414	1,8%
İmalat	12.401	1,8%
Toptan ve perakende ticaret	5.935	1,2%
Diğer hizmet faaliyetleri	348	1,2%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	1.479	1,2%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	5.106	1,2%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	119	1,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	1.386	0,9%
Ulaştırma ve depolama	1.788	0,8%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	97	0,7%
Eğitim	341	0,4%
Finans ve sigorta faaliyetleri	270	0,3%
Madencilik ve taş ocaklığı	10	0,2%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	15	0,2%
İnşaat	-3.273	-2,5%
Genel Toplam	32.828	1,2%

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerde bir yıl sonrası için (30 Nisan 2022) istihdamın yüzde 2,1 artacağı beklenmekte olup İstanbul ilinde ise bu oran yüzde 1,2 olup ülke genelinin altında gerçekleşmiştir.

En fazla net istihdam artışı 12.401 kişilik artış ile İmalat sektöründe beklenmektedir. En fazla net istihdam değişim oranı yüzde 4 ile Bilgi ve iletişim sektöründe beklenmektedir.

Tablo 24: Meslek Gruplarına Göre Beklenen İstihdam Değişimi

Meslek Grupları	Net İstihdam Değişimi
Hizmet ve Satış Elemanları	7.384
Profesyonel Meslek Mensupları	6.203
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	5.195
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	4.952
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	3.624
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	3.513
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	1.841
Yöneticiler	118
Genel Toplam	32.828

İstanbul ilinde önümüzdeki bir yıl içerisinde en fazla istihdam artışı beklenen meslek grubu 7.384 kişilik artış ile Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubudur. 30 Nisan 2022 tarihine kadar en düşük istihdam artışı beklenen meslek grubu ise Yöneticiler meslek grubudur.

Tablo 25: En Fazla Net İstihdam Artış ve Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Beton Ve Betonarme Kalıpcısı
Cam Süsleyicisi (Elle)	İş Makineleri Operatörü
Bilgisayar Mühendisi	Makine Nakışçısı
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	Betonarme Demircisi
Makineci (Dikiş)	Ahşap Kalıpcı
Perakende Satış Elemanı (Tezgahtar)	Diğer İnşaat Mühendisleri
Güvenlik Görevlisi	Operasyon Elemanı (Turizm)
Beden İşçisi (Genel)	Uçak Teknolojisi/Motor/Gövde/Elektrik/Elektronik Teknikeri
Yazılım Geliştiricisi	Porselen Ve Seramik Eşyası İmal İşçisi
Garson (Servis Elemanı)	Diğer Elektrik Tesisatçıları

İstanbul ilinde gelecek dönem, net istihdam artışının en fazla olması beklenen ilk üç meslek sırasıyla, Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Cam Süsleyicisi (Elle) ve Bilgisayar Mühendisi meslekleridir. Beton Ve Betonarme Kalıpcısı mesleği ise en fazla net istihdam azalışı beklenen meslek olarak belirtilmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

İstanbul İli İşgücü Piyasası Araştırma Raporunun temel amacı, 2021 yılında İstanbul ilinde gerçekleşmiş olan İşgücü Piyasası Araştırması çerçevesinde ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerinin tespit edilerek, işgücü arzı ve talebi arasındaki dengesizliklerin giderilmesi, işsizliğin azaltılması ile istihdamın korunması ve artırılmasına yönelik politikaların geliştirilmesine katkı sağlamaktır. Ayrıca araştırma kapsamında yer alan işletmelerden alınan bilgiler doğrultusunda son bir yıl içinde temininde güçlük çekilen mesleklerde, işgücüne gerekli niteliklerin kazandırılması için aktif istihdam politikalarının planlanmasına katkı sağlaması amaçlanmıştır.

İşgücü piyasasını, emeğini arz eden çalışma istek ve arzusundaki kişiler ile emeği talep eden işverenler oluşturmaktadır. TÜİK tarafından her ay yayınlanan ve Hanehalkı İşgücü Anketi sonuçlarına ilişkin sonuçları içeren veriler işgücü piyasasının arz yönüne ilişkin temel bilgi kaynağı kabul edilmektedir. TÜİK 2013 yılından günümüze il düzeyinde işgücü verisi yayınlamamaktadır. 2014 itibariyle TÜİK'in yayınladığı işgücü istatistikleri içinde yalnızca yıllık bazda bölgesel veriler yer almaktadır. 2020 yılı TÜİK verilerine göre TR10 (İstanbul) bölgesinde işsizlik oranı ise yüzde 14,7 düzeyindedir. 2022 yılından itibaren aylık istatistiklerin bölgesel düzeyde açıklanabilmesi için TÜİK tarafından çalışmalar sürdürülmektedir.

İstanbul ilinde İŞKUR'da kaydı bulunan kişilerin önemli bir bölümü vasıf gerektirmeyen mesleklere sahip kişilerdir. İlimizde mesleksizlik kaynaklı işsizlik sıkıntısı ile birlikte bazı sektörlerde kalifiye eleman temininde de sıkıntı yaşanmaktadır. Bir çok işveren, açık işlerinde ve eleman temininde güçlük çektiği mesleklerde çalışacak personelin mesleki becerisi ve tecrübesine önem verdiğini ifade etmektedir. Bu durum kalifiye eleman talebinin karşılanabilmesi için İŞKUR'un mesleki eğitim kursları gibi aktif işgücü programlarının önemini ortaya koymaktadır. Araştırma sonucunda ortaya çıkan temininde güçlük çekilen mesleklere göre yapılacak çalışmalarla kurs ve programların planlanması istihdamın arttırılmasına yardımcı olacaktır.

İstanbul ili İşgücü Piyasası Araştırma sonuçlarına göre araştırma kapsamında yer alan işletmelerdeki toplam çalışanların içinde erkeklerin payı yüzde 66,5 iken kadınların payı ise yüzde 33,5 olarak tespit edilmiştir. İlimizde en fazla sayıda kadın çalışanın istihdam edildiği

sektör İmalat sektörüdür. Kadın istihdamındaki yoğunluk sektörler arasında farklılık göstermektedir. İstanbul ilinde Kadın çalışan oranı en yüksek olan sektör Eğitim sektörüdür. Ülkemizde kadın çalışan oranının diğer sektörler ile kıyaslandığında nispeten daha yüksek olduğu sektörler Eğitim, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri ile Finans ve Sigortacılık gibi sektörlerdir. Bu sektörlerde belirli bir eğitim düzeyinin üzerinde eğitime sahip kadınların istihdam edilme şansı daha yüksektir.

Ülkemizde kadınların işgücüne katılım oranı OECD ve AB ülkeleri ile kıyaslandığında düşük seviyededir. Kadınların işgücüne katılımının artması, kadınlara yalnızca ekonomik bağımsızlık kazandırmamakta, aynı zamanda sosyal hayatta daha etkin olmalarını sağlamaktadır. Ülkemizde ve ilimizde istihdamın arttırılması için kadın istihdamı teşvik edilmelidir. İş ve aile yaşamı dengesinin sağlanmasına yönelik gerekli düzenlemeler öncelikli olarak hayata geçirilmelidir. Kadınların eğitim seviyesinin artırılması, düşük eğitim seviyesine sahip kadınların mesleki eğitim kurslarından yararlandırılması, kadın istihdamına yönelik teşviklerin geliştirilmesi gerekmektedir. Kadın girişimcilerin daha fazla kadın istihdam etme eğiliminde olduğu bilinmektedir. Bu nedenle kadın girişimciliğini de teşvik etmek önem arz etmektedir.

İstanbul ilinde İŞKUR'a kayıtlı kadın iş arayanların kayda değer kısmı nitelik gerektirmeyen mesleklerde iş aramaktadır. Bu kişilerin istihdamda yer alabilmeleri işverenin istediği mesleki becerilere sahip olacak şekilde gelişim göstermelerine bağlıdır.

2021 yılı Ocak-Ekim döneminde İstanbul ilinde aktif işgücü piyasası programları kapsamında 8.867 kurs ve program düzenlenmiş olup bu kurs ve programlardan toplam 38.397 kişi faydalanmıştır. İŞKUR tarafından açılan kurs ve işbaşı eğitim programlarının yararlanıcılara mesleki beceri ve tecrübe kazandırdığı bunun sonucunda da yararlanıcıların işgücü piyasasında tutunma ihtimalinin ve istihdam edilebilirliklerinin arttığı söylenebilir.

İŞKUR'un emek piyasalarındaki etkin rolü oldukça önemlidir. Aktif işgücü programları ile kişilerin işgücü piyasasının gerekleri hakkında bilgilerini artırarak yeni bir meslek kazanmaları veya varolan mesleklerinde gerekli beceri ve tecrübeyi kazanmaları amaçlanmaktadır. Yıllar itibariyle İŞKUR istatistikleri incelendiğinde aktif işgücü programlarına ilginin arttığı sonucuna ulaşılmaktadır.

İstanbul ilinde 20 ve üzeri istihdama sahip işletmeler içerisinde istihdamda öncü sektörler İmalat, Toptan ve perakende ticaret ile İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektörleridir.

İstanbul ilinde araştırma kapsamında yer alan işletmelerin içinde, pandemi döneminde işlerinin “azaldığını” veya “çok azaldığını” belirten işletmelerin oranı yüzde 66,4 seviyesindedir.

İstanbul ili İşgücü Piyasası Araştırmasının uygulandığı Mart-Nisan döneminde 5.018 işletmede 33.237 açık iş tespit edilmiştir. İstanbul ilinde İmalat sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. 33.237 kişilik açık işin 11.567 kişilik kısmı, İmalat sektöründeki işverenlerden gelmiştir. İlgili dönemde açık işlerin nispeten yüksek olduğu diğer bir sektör ise Toptan ve perakende ticaret sektörüdür.

İstanbul ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işletmelerin içinde açık iş bulanan işletme oranı yüzde 19,7 seviyesindedir. Türkiye geneli için açık işi olan işletme oranı ise yüzde 18,6 olarak gerçekleşmiştir.

Açık işi olan işletmelerin içinde; aradıkları elemanlar için talep edilen asgari eğitim düzeyine “Genel Lise Mezunu” cevabı veren işletmelerin oranı İstanbul ilinde yüzde 23,7 seviyesindedir.

Eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenleri incelendiğinde, İşverenlerin istedikleri elemanları bulmakta yaşadıkları zorlukların en fazla “Gerekli mesleki beceriye / niteliğe sahip eleman bulunamaması” nedeninden kaynaklandığı görülmektedir. Ülke genelinde son bir yıl içerisinde eleman temininde güçlük çekildiği belirtilen çoğu meslek için ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamamasının TGÇM nedeni olduğu görülmektedir.

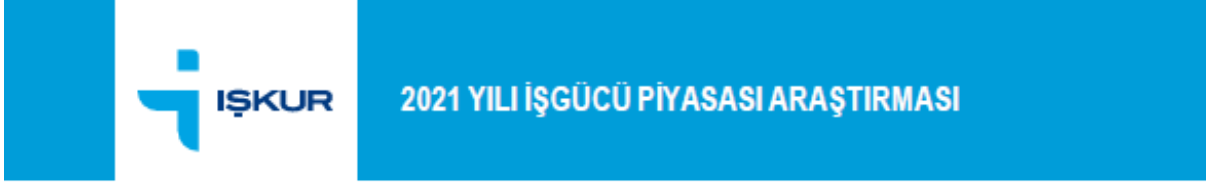
Araştırma sonuçlarına göre çalışma kapsamında yer alan işverenlere bir yıl sonrası için yöneltilen “İşletmenizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?” sorusuna Türkiye genelinde işverenlerin yüzde 13,8’i istihdamın artacağı yönünde cevap verirken İstanbul ilinde istihdamın artacağını düşünen işverenlerin oranı yüzde 12,0 seviyesindedir. Diğer taraftan istihdamın azalacağını düşünen işletmelerin oranı, ülke genelinde yüzde 1,6 iken İstanbul ilinde yüzde 1,9 olarak gerçekleşmiştir.

Olağanüstü bir süreçten geçtiğimiz bu dönemde sosyo-ekonomik kırılganlığın dünya genelinde arttığı gözlenmektedir. Pandemi döneminde yaşanan gelişmeler ve son yıllarda hızla gelişen teknoloji, üretim süreçlerini değiştirmektedir. Bu değişim işgücü piyasalarına da yansımakta olup işgücünden talep edilen nitelik ve beceriler her geçen gün değişmektedir. Üretim süreçleri ile işgücü niteliklerinin uyumlu bir biçimde değişmesi etkin bir işgücü piyasasının oluşması için önem arz etmektedir. İşgücü piyasasının taleplerini karşılayabilecek nitelikli

işgücünün oluşmasında mesleki eğitimin önemi ön plana çıkmaktadır. İşgücü piyasasının mevcut durumunu görerek ve gelecek dönem eğilimlerini kestirerek karar almak son derece önemli olup bu ihtiyaçların karşılanması amacıyla işgücü piyasası analiz raporu hazırlanmıştır.

EKLER

4.1. 2021 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞLETME BİLGİ FORMU



2021 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan İşgücü Piyasası Araştırması (İPA) ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı ile sektörel bazda ihtiyaçların belirlenmesine yönelik bilgi toplanması ve işgücünün yetiştirilmesine yönelik programların geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak maksadıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu İle İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun ile teminat altına alınmıştır. İlgili Kanun uyarınca şahsınıza ait bu bilgiler idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistiki maksadı dışında kullanılamaz.

2-Türkiye İş Kurumu Kanununu gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içerisinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim işyerlerine 5.896 TL (beşbinsekizyüzdoksanaltı TL) İdari Para Cezası verilir.

3-İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka maksatla kullanılamaz. Bu maddeye aykırı davranışlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136'ncı maddesi hükümleri uygulanır.

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe yetkilileri tarafından doldurulması gerekmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve araştırmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No	:	
İşyerinin Yasal Unvanı	:	

İşyeri ile İlgili Bilgiler:

	Evet	Hayır
1.1. İşyerinizde ihracat yapılıyor mu?		
1.2. İşyerinizde Ar-Ge çalışması yapılıyor mu?		
1.3. İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıyor mu?		
1.4. İşyerinizde kısmi (part-time) çalışma yapılıyor mu?		
1.5. E-Ticaret (İnternet üzerinden) yoluyla mal veya hizmet satışı yapılıyor mu?		

1) Gelecek bir yıl içinde ilinizde planlanan bir yatırımınız var mıdır? (Cevabınız evet ise soru 2'ye geçiniz. Hayır ise, soru 3'e geçiniz.)

Evet ()

Hayır ()

2) Yatırımla İlgili Bilgiler

Yatırımın Türünü Belirtiniz.

- İlave Yatırım () Her türlü ilave tesis, makine, teçhizat vs. alımı veya kiralanması
 Teknolojik Yatırım () Mevcut makine, teçhizatın teknolojik olarak yenilenmesi
 Stratejik Yatırım () İşyerinin verimliliğini ve karlılığını artırmak için yürütülecek her türlü AR-GE, eğitim ve pazarlama faaliyetleri
 Diğer ()

3) İşyerinizde toplam kaç çalışmanız bulunmaktadır?

Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı

* AR-GE; Bir kurumun bilim adamları ve mühendisler istihdam etmek suretiyle şirketin çalışma alanı doğrultusunda bilim ve teknolojinin gelişmesini sağlayacak yeni bilgileri elde etmek veya mevcut bilgilerle yeni malzeme, ürün ve araçlar üretmek, yazılım üretimi dahil olmak üzere yeni sistem, süreç ve hizmetler oluşturmak veya mevcut olanları geliştirmek, yaptığı çalışma ve faaliyetleri anlatmak için kullanılan yaygın bir terimdir.

BÖLÜM I-AÇIK İŞLER

4) Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyor musunuz?

Evet () 5.1. Soruya geçiniz.

Hayır () 6.Soruya geçiniz.

5.1) Eleman aranılan meslekler

[illegible]

*Önem derecesine göre **EN FAZLA 3** beceriyi 1'den başlayarak **SIRALAYINIZ**. (1. En önemli olacak şekilde sıralanmalıdır.)

****Kullandığınız arama kanallarından EN AZ 1, EN FAZLA 3 tanesini işaretleyiniz.**

BÖLÜM II – 1 YIL SONRA (30 NİSAN 2022 TARİHİ İTİBARIYLA) ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

6) 1 yıl sonra (30 Nisan 2022 tarihi itibarıyla) işyerinizde net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet ☐	→	6.1'e geçiniz.
	Hayır ☐	→	7. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok ☐	→	7. soruya geçiniz.
6.1) 1 yıl sonra (30 Nisan 2022 tarihi itibarıyla) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?			
Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler			Net sayısal artış
7) 1 yıl sonra (30 Nisan 2022 tarihi itibarıyla) işyerinizde net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet	→	7.1'e geçiniz.
	Hayır	→	8. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	→	8. soruya geçiniz.
7.1) 1 yıl sonra (30 Nisan 2022 tarihi itibarıyla) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?			
Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler			Net sayısal azalış

BÖLÜM III - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

8) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslek var mı?

Evet () 8.1. Soruya geçiniz.

Hayır () 9.Soruya geçiniz.

8.1) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri, bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz kişi sayısı ile nedenlerini belirtiniz.

[illegible]

*Birden Fazla Seçenek İşaretlenebilir.

BÖLÜM IV – İŞGÜCÜ PİYASASINA GENEL BAKIŞ

9) Gelecek 10 yıl içerisinde işgücü piyasasında yaşanan teknolojik değişim ya da dönüşümlerin sektörünüzdeki istihdama yansıması nasıl olacaktır?

İstihdamı arttıracaktır. () İstihdamı azaltacaktır. () İstihdamı Değiştirmez. () Fikrim yok. ()

10) Sektörünüzde gelecek 10 yılda öne çıkacağını düşündüğünüz (Geleceğin Meslekleri) meslekler nelerdir?

.....
.....

11) Son 1 yıl içerisinde İŞKUR'un hizmetlerinden faydalandınız mı?

Evet () 12. Soruya geçiniz. Hayır () 13. Soruya geçiniz.

12) Son 1 yıl içerisinde İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandınız?

(Hizmetlerde birden fazla seçenek işaretlenebilir)

- | | |
|-------------------------------------|-----|
| Eleman Temini | () |
| İşbaşı Eğitim Programları | () |
| Nakdi Ücret Desteği | () |
| Mesleki Eğitim Kursu | () |
| Kısa Çalışma Ödeneği | () |
| Danışmanlık ve Yönlendirme | () |
| Teşvikler | () |
| Mesleki Eğitim ve Beceri Geliştirme | () |
| İşbirliği Protokolü (MEGİP) | () |
| Çalışanların Mesleki Eğitimi | () |
- (14. Soruya Geçiniz)

13) İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetlerden faydalanmama nedeninizi belirtiniz. (Birden fazla seçenek işaretlenebilir.)

- İŞKUR hizmetleri hakkında yeterli bilgi sahibi değilim. ()
İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşıyorum. ()
İŞKUR İnternet sitesi/mobil uygulaması kullanışlı değil. ()
Bürokrasi (kırtasiye) işlerinin çok olması. ()
İŞKUR, sektörüme uygun faaliyet sunmuyor. ()
İŞKUR hizmetlerinden memnun kalmadım. ()
İŞKUR'da aradığım nitelikte eleman bulamadım. ()
Diğer (Belirtiniz).....

14) Kısa Çalışma Ödeneğinden faydalandınız mı?

Evet () 15. Soruya geçiniz. Hayır () 17. Soruya geçiniz.

15) COVID-19 sürecinde İŞKUR tüm Türkiye genelinde işverenlere Kısa Çalışma Ödeneği hizmetinde bulunmuştur. Süreç içerisinde İŞKUR'un performansını nasıl değerlendirirsiniz?

Çok başarılı buldum. ()
Başarılı buldum. ()
Kararsızım. ()
Başarısız buldum. () (Nedenini Belirtiniz.)

Çok başarısız buldum. () (Nedenini Belirtiniz.)

16) Kısa çalışma ödeneği (KÇÖ) faaliyetlerinizin devamlılığını nasıl etkiledi?

(Birden fazla seçenek işaretlenebilir.)

KÇÖ sayesinde istihdam korundu. ()
KÇÖ sayesinde firma faaliyetlerine devam etti. ()
KÇÖ sayesinde iş saatleri azaltılarak personelimiz arasında COVID-19 bulaşma riski azaldı. ()
KÇÖ maliyetleri düşürdü. ()

17) COVID-19 sürecinde İş Kanunu'nun Geçici 10'uncu maddesi kapsamında işçilerinizi ücretsiz izne ayırdınız mı?

Evet () 18. Soruya geçiniz. Hayır () 21. Soruya geçiniz.

18) Ücretsiz izne ayrılan işçilere sunulan Nakdi Ücret Desteği uygulamasından faydalandınız mı?

Evet () 19. Soruya geçiniz. Hayır () 21. Soruya geçiniz.

19) Nakdi Ücret Desteğinden yararlanma sürecinde İŞKUR'un performansını nasıl değerlendirirsiniz?

Çok başarılı buldum. ()
Başarılı buldum. ()
Kararsızım. ()
Başarısız buldum. () (Nedenini Belirtiniz.)

Çok başarısız buldum. () (Nedenini Belirtiniz.)

20) Nakdi Ücret Desteği (NÜD) faaliyetlerinizin devamlılığını nasıl etkiledi? (Birden fazla seçenek işaretlenebilir.)

- NÜD sayesinde istihdam korundu. ()
NÜD sayesinde firma faaliyetlerine devam etti. ()
NÜD sayesinde iş saatleri azaltılarak personelimiz arasında COVID-19 bulaşma riski azaldı. ()
NÜD işçilik maliyetlerimizi düşürdü. ()

21) COVID-19 döneminde işleriniz nasıl etkilendi?

- Çok arttı () (23. soruya geçiniz.)
Arttı () (23. soruya geçiniz.)
Değişmedi () (23. soruya geçiniz.)
Azaldı () (22. soruya geçiniz.)
Çok azaldı () (22. soruya geçiniz.)

22) Normalleşme sürecinde sektörünüzün ne kadar sürede pandemi öncesi döneme döneceği kanaatinizdir?

- 3 ay- 6 ay ()
6 ay- 1 yıl ()
2 yıl ()
Daha fazla ()

23) Pandemi Döneminde işyerinizde esnek çalışma (Dönüşümlü, uzaktan çalışma, kısmi süreli çalışma vs.) uyguluyor musunuz?

- Evet () 24. Soruya geçiniz. Hayır () 26. Soruya geçiniz.

24) Esnek çalışma (Dönüşümlü, Uzaktan Çalışma, Kısmi Süreli Çalışma vs.) verimliliği nasıl etkilemektedir?

- Verimliliği çok azaltmaktadır. ()
Verimliliği azaltmaktadır. ()
Verimliliğe etkisi yoktur. ()
Verimliliği arttırmaktadır ()
Verimliliği çok arttırmaktadır. ()

25) Covid-19 salgını sonrasında da esnek çalışma (Dönüşümlü, Uzaktan Çalışma, Kısmi Süreli Çalışma vs.) imkanı sağlayacak mısınız?

Evet ☐

Hayır ☐

26) COVID-19 sürecinde İşgücü Piyasalarında yaşanan ve özellikle teknolojiye dayalı uzaktan çalışma modellerinin yaygınlaşmasının, bundan sonraki işgücü taleplerinizi etkileyeceğini düşünüyor musunuz?

Evet ☐

Hayır ☐

2021 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.